

СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО ОПШТИНА КАРПОШ 2011-2016

Центар за развој на бизнисот Висион Консалтинг Скопје

СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО ОПШТИНА КАРПОШ 2011-2016

Центар за развој на бизнисот “Висион Консалтинг” Скопје

СОДРЖИНА

1. Извршно резиме

2. Вовед, цели, процес и методологија

- 2.1. Воведни напомени
- 2.2. Цели
- 2.3. Процес на изработка на стратегијата
- 2.4. Методологија за изработка на стратегијата

3. Профил на основното образование на општина Карпош

- 3. 1. Основни податоци за општината
- 3. 2. Профил на општинските основни училишта
- 3. 3. Главни заклучоци од анализата на профилот

4. Истражување на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование во општина Карпош

- 4.1. Цели и методологија на истражувањето
- 4.2. Главни заклучоци и резултати од истражувањето
 - 4.2.1. Индекс на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование
 - 4.2.2. Показатели за лојалност кон училиштата
 - 4.2.3. Најлошо и најдобро рангирани карактеристики и области
- 4.3. Препораки од истражувањето

5. SWOT анализа на состојбите во основното образование во општина Карпош

- 5.1. Идентификација на внатрешните (силни и слаби страни) и надворешните фактори (можности и закани)
- 5.2. Главни заклучоци од SWOT анализата
- 5.3. Потенцијални SWOT стратегии

6. Содржина на стратегискиот план за развој на основното образование во општина Карпош (2011-2016)

- 6.1. Визија и стратегиски цели за нејзино остварување
- 6.2. Стратегиски и конкретни цели, програми/проекти
 - 6.2.1. СЦ1: Градење на капацитети за современо образование преку зголемување на квалитетот и квантитетот на човечките ресурси и обезбедување на соодветна инфраструктура
 - 6.2.2. СЦ 2: Создавање на предуслови за пријатна средина за учење преку континуирано воведување на иновативни наставни методи и техники на учење и разновидни вон-наставни активности
 - 6.2.3. СЦ 3: Да се реализира максималниот потенцијал на сите ученици преку постојана грижа за постигнувањата и поддршка за нивниот личен развој
 - 6.2.4. СЦ 4: Да се одржи и зајакне позитивниот имиџ и успешното менаџирање со училиштата преку зголемена транспарентност и креирање на партнерства

7. Заклучоци и препораки за имплементација на стратегијата

8. Анекси

- 8.1. Анекс 1: Учесници во процесот на изработка на Стратегијата за развој на основното образование во општина Карпош (2011-2016)
- 8.2. Анекс 2: Предлог – проектна карта за краток опис на проектна идеја
- 8.3. Анекс 3: Предлог-проектен формулар за подетален опис на проектна идеја
- 8.4. Анекс 4: Предлози за проекти добиени од страна на директорите

Почитувани,

Една од нашите најупотребувани девизи, идеја-водилка, во рамките на сите проекти е „Карпош има иднина“. А иднината на општина Карпош се токму младите, децата, оние кон кои е насочено севкупното наше внимание и љубов. Тоа се тие најмлади граѓани на Карпош кои треба да ги изградиме во прекрасни здрави, морални личности, способни да ја преземат и понесат својата, но и иднината на својата општина, на својот град, на својата држава во сопствени раце. Тие кои пред себе ќе создаваат нови и нови перспективи, но кои, исто така, подготвено ќе ги пречекаат сите предизвици што ги носи животот.

За изградбата и воспитувањето на такви млади жители на Карпош, меѓу другото, или првенствено, потребно е солидно воспитување и современ европски образовен систем. Од јули 2005, локалните самоуправи станаа менаџери, кои треба да ги носат

клучните стратешки одлуки за развојот на општинските основни училишта. Ние пристапивме кон нашата нова и извонредно одговорна задача, пред сè поради тоа што, меѓу другото, дополнително сме соочени со притисоците од надворешното опкружување (отворањето на првите приватни основни училишта во општина Карпош, како и можноста за искористување на ЕУ-фондовите) што само ја зголемија одговорноста на локалната власт, навремено да се преземат сите чекори за изградба на една темелна стратегија за образование.

Иако децентрализацијата во оваа сфера во некои сегменти беше извонредно децидна дека локалните власти само ги менаџираат училиштата, а тековното и инвестициско одржување останува обврска на Министерството за образование и на државата, ние како Општина не можевме да останеме тесногради и крути со оглед на затечената состојба во сферата на образованието пред сè во поглед на инфраструктурата и просторните услови. За да се примени една европска образовна стратегија, стратегија на 21 век, мора барем приближно да соодветствуваат и условите за образование на децата. Токму затоа само во една година Општина Карпош вложи близу 2,5 милиони евра во темелна реконструкција на три училишта: ОУ „Петар Поп Арсов“, ОУ „Димо Хаџи Димов“ и ОУ „Лазо Трповски“, како и делумни реконструкции во ОУ „Аврам Писевски“, ОУ „Војдан Чернотрински“, а претходно беше од темел подигнато и ОУ „Јан Амос Коменски“. И тука не застануваме. На ред е реконструкцијата и на ОУ „Братство“, ОУ „Христијан Тодоровски-Карпош“. Но, сепак, независно од тоа, нашите погледи се насочени долгорочно. Ние многу вложивме и во вонучилишните активности. Отворивме четири школи, и тоа школа за актерска игра, за фолклор, за цртан и анимиран филм и за шах со цел да ги опфатиме сите ученици кои имаат особен интерес и талент за доедукација и развивање на своите вештини, на еден посебен, но пред сè бесплатен

начин. Но тоа не е сè, и ние не запираме тука. Оттаму е изготвувањето на една ваква петгодишна Стратегија за развој на основното образование во Општина Карпош за периодот 2011-2016 година, која има цел да ги постави темелите и контурите на еден квалитетен едукативен процес, или како што е нашата главна премиса да создаде: „Современа, транспарентна, стимулативна и безбедна воспитно-образовна средина со еднакви можности за сите“.

И ние знаеме дека во реализација на оваа наша визија не можеме сами. За тоа ни се потребни родителите, педагозите и наставниот кадар, човечките ресурси како еден клучен сегмент во процесот и развојот на системот на образование како дел од синџирот, тоа значи и повисоките инстанци во државата. Значи, за сето тоа ни треба кооперативност, посветеност и разбирање со сите инстанци вклучени во образованието. Ќе ни треба и поддршка од домашни и странски инвеститори, во финансии но и во знаење. Трансфер на знаење, методи и техники во наставата, успешен менаџмент. Ние тие претпоставки ќе ги вградиме во нашата стратегија. Сè друго ќе го сработиме на конкретен план. Тоа е наша обврска, предизвик, но и задоволство. За иднината се работи. А Карпош има иднина.

Градоначалник на Општина Карпош Стевчо Јакимовски

1. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Посебните предизивици, со кои се соочуваат локалните самоуправи во Р.Македонија во однос на основното образование, произлегуваат од процесот на децентрализација, кој започна на 1 јули 2005 година. Тие станаа менаџери, кои треба да ги носат клучните стратегиски одлуки за развојот на општинските основни училишта. Од овие причини, изработката на локални стратегии за развој на основното образование се наметна како императив за општинските власти.

Притисоците од надворешното окружување (отворањето на првите приватни основни училишта во општина Карпош, како и можноста за искористување на ЕУ фондовите) дополнително го зголемија притисокот врз локалната власт, за отпочнување на процесот на изработка на секторска стратегија за развојот на основното образование во наредниот петгодишен период.

При изработката на стратегијата се искористи методот “од долу - нагоре” (bottom-up), како пристап кој гарантира дека стратегиските приоритети на национално ниво ќе бидат одразени и на локално ниво, истовремено гарантирајќи дека тие се прилагодени и на специфичните потреби на соодветната општина.

Самиот процес на изработка на стратегијата се реализираше во неколку фази, започнувајќи од јануари 2011 година.

Во прелиминарната фаза се изработи профилот на основното образование на општината и се спроведе процес на истражување на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование во општина Карпош.

Заклучоците и препораките од профилот и истражувањето послужија како одлична база за изработката на SWOT анализата, во наредната фаза во која беа организирани 4 фокус сесии со работната група.

Со SWOT анализата беа идентификувани вкупно 78 фактори, од кои 23 беа класифицирани како силни страни на основното образование во општина Карпош, 16 како негови слаби страни, 19 како можности и 20 како закани.

Нивното групирање како внатрешни и надворешни, но и како позитивни и негативни фактори, е претставено во следната табела.

Фактори	Внатрешни (S/W)	Надворешни (O/T)	Вкупно
Позитивни (S/O)	23	19	42
Негативни (W/T)	16	20	36
Вкупно	39	39	78

Од табелата јасно се гледа дека факторите коишто имаат позитивен карактер (силните страни и можностите) се 42, а негативните (слабите страни и заканите) се 36, што само ја потврдува констатацијата за релативно добрата состојба во која се наоѓа основното образование во општината во овој момент, имајќи ја посебно предвид големата посветеност на Градоначалникот и локалните власти во развојот на овој сектор.

Како финален производ на процесот, произлезе овој финален документ, во кој се утврдени главните стратески насоки (Визијата, стратеските и конкретните цели за развојот на основното образование за следните 5 години), како и дел од програмите/проектите со чија помош тие ќе се остварат.

Визијата за развој на основното образование во општина Карпош која претставува заедничка изјава на сите учесници во процесот, за посакуваниот развој на основното образование во наредниот петгодишен период гласи:

“Современа, транспарентна, стимулативна и безбедна воспитно-образовна средина со еднакви можности за сите”.

На сликата јасно се гледа врската помеѓу визијата и четирите стратески цели во кои општината ќе ги фокусира своите напори и капацитети за развој на основното образование во идниот период.

Имено, остварувањето на визијата ќе се постигне преку континуирано вложување во човечки ресурси и инфраструктура како и со одржување и зајакнување на позитивниот имиџ на училиштата со создавање на пријатна средина за учење во која ќе се реализира максималниот потенцијал на сите ученици подеднакво.

За таа цел предвидени се голем број проектни активности, прикажани во финалниот табеларен приказ на стратескиот документ, за што беше применет методот на логичка рамка (Logical Framework Approach). Користејќи го овој модел, работните групи во текот на работилниците за секоја стратеска цел поодделно ги определија конкретните цели и соодветните програми и проекти. При тоа, на ниво на секоја програма беа дефинирани и индикаторите на реализација заедно со изворите на нивна верификација, како и ризиците кои би можеле да го попречат постигнувањето на развојните приоритети.

При тоа, важно е да се потенцира дека стратескиот документ подготвен во оваа форма ќе биде отворен, со можност за негово дополнување и изменување, согласно потребата од проектни активности кои може да доведат до остварување на дефинираните стратески цели.

Документот, после неговото усвојување од страна на Советот на општината, всушност ќе претставува рамка која ќе служи како водич при изготвувањето на развојните и годишните акциони планови на основните училишта, а со тоа и за утврдување на приоритетите во годишните општински програми за дејноста образование.

Во исто време, стратескиот план треба да биде сфатен и како средство за комуникација со целокупната јавност, како и добра основа за мобилизирање на сите заинтересирани страни а особено на потенцијалните инвеститори со цел- привлекување на парични средства од домашни и странски фондови (ЕУ, УСАИД и сл.).

2. ВОВЕД, ЦЕЛИ, ПРОЦЕС И МЕТОДОЛОГИЈА

2.1. Воведни напомени

Подигнувањето на образовното ниво на населението, особено на децата и младите, претставува една од стратешките определби поврзани за развојот на Р.Македонија. При, тоа, слободно може да се констатира дека основното образование во овој процес има клучно значење, бидејќи претставува првиот значаен социјален контекст (вон семејството) каде се стекнува односот кон знаењето, одговорноста и работните навики. Ниту еден повисок образовен степен, не може во целост да ги надомести пропустите направени во процесот на основното образование.

Посебните предизивици, со кои се соочуваат локалните самоуправи во Р.Македонија во однос на основното образование, произлегуваат од процесот на децентрализација, кој започна на 1 јули 2005 година. Имено, со новиот Закон за локална самоуправа¹, општините ја превземаат одговорноста за развојот на основното образование (член 22, став 1). Тие станат менаџери, кои треба да ги носат клучните стратешки одлуки за развојот на општинските основни училишта.

Изработката на локални стратегии за развој на основното образование се наметна како императив за општинските власти. Тие треба да дадат одговор на следниве прашања: Каде се наоѓа основното образование сега? Каде сака да стигне во иднина? и Како да стигне таму? Логиката е следна: иднината е во центарот на стратешкото планирање. Минатото и сегашноста се само основа за донесување на одлуките кои се однесуваат на идните активности.

Имајќи го ова предвид, локалните власти на општина Карпош на чело со градоначалникот, го ставија развојот на основното образование како една од приоритетните области за локален развој. Имено, во рамките на Стратешкиот план за локален развој на општината 2009-2013, покрај другите области, како на пример: ЛЕР, културата и туризмот и др., значајно место е дадено на проектите за образовен развој.

Одовие причини, во Предлог-програмата за реализација на Програмата за дејноста образование за 2011 година, усвоена од страна на Советот на општината на предлог на Комисијата за образование, како една од клучните активности беше предвидена и изработката на Стратегија за развој на основното образование во општина Карпош за периодот 2011-2016.

¹Службен весник на Република Македонија бр. 5 од 29 јануари 2002 година

Врз основа на оваа Предлог- програма, после прелиминарните разговори со градоначалникот и раководните лица во општинската администрација од секторот за образование, се донесе одлука за отпочнување на процесот на изработка на Стратегијата.

Изработката на стратегијата ја спроведе работната група која на предлог на градоначалникот беше усвоена од страна на Советот на општина Карпош. Работната група ја сочинуваа сите директори на основните училишта, наставници, претставници од родителите, општинската администрација, членови на Советот, БРО, приватните основни училишта и други заинтересирани страни.

За успешна реализација на процесот, градоначалникот назначи лице вработено во секторот за образование како координатор на предвидените активности. Една од неговите клучни улоги беше да ја менаџира комуникацијата помеѓу консултантот-Центар за развојот на бизнисот ВИСИОН КОНСАЛТИНГ ДОО Скопје и работната група.

2.2. Цели

Изработката на овој финален документ како работна верзија, во кој се утврдени главните стратегиски насоки (Визијата, стратегиските и конкретните цели за развојот на основното образование за следните 5 години), како и дел од програмите/проектите со чија помош тие ќе се остварат, претставуваше крајна цел на овој процес.

По усвојувањето на документот од страна на Советот на општина Карпош, тој ќе има статус на работен документ. Како таков, документот треба да претставува рамка која ќе служи како водич при изготвувањето на развојните и годишните акциони планови на основните училишта, а со тоа и за утврдување на приоритетите во годишните општински програми за дејноста образование.

Истиот треба да претставува и средство за комуникација со целокупната јавност, како и добра основа за мобилизирање на сите заинтересирани страни, а особено на потенцијалните инвеститори со цел- привлекување на парични средства од домашни и странски фондови (ЕУ, УСАИД и сл.). Документот како таков ќе биде отворен, со можност за негово дополнување и изменување, согласно потребата од проектни активности кои треба да доведат до остварување на дефинираните стратегиски цели.

2.3.Процес на изработка на стратегијата

Самиот процес на изработка на стратегијата се реализираше во неколку фази, започнувајќи од јануари 2011 година.

Во првата фаза, врз основа на податоците добиени од страна на училиштата и администрацијата, со голема помош на координаторот на процесот, се изработи профилот на основното образование на општината. Паралелно со неговата изработка експертскиот тим ангажиран од страна на консултантот, во периодот од 12. 01. 2011 до 28. 01. 2011 година, спроведе процес на истражување на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование во општина Карпош.

Заклучоците и препораките од профилот и истражувањето послужија како одлична база за изработката на SWOT анализата, што беше една од клучните цели на првата сесија на работната група, која се одржа на 02.03.2011 година, со што всушност започна втората фаза на процесот. Покрај индивидуалното определување на слабите и јаките страни, можностите и заканите, кои беа пленарно потврдени и усвоени, на оваа сесија секој член на работната група предложи и приоритетни стратегиски области за понатамошен развој на основното образование. Сесијата ја отвори градоначалникот на општината, со што преку огромната политичка поддршка која ја даде на овој процес, придонесе за значително зголемување на неговиот квалитет.

Трите наредни сесии на работната група се одржаа на 19.05.2011 и 20.05.2011. На овие сесии откако пленарно се усвои Визијата, се премина во работа во групи во рамките на 4-те дефинирани стратегиски области, кои се преформулираа во стратегиски цели, по што се утврдија и конкретните цели и дел од програмите/проектите за нивна реализација. Дополнително, до сите директори беше испратен формулар за да достават проектни идеи за развој на секое училиште поединечно, со кои би се оствариле дефинираните стратегиските насоки. Сублимиран извештај од вратените одговори е прикажан во Прилог на овој документ.

При реализацијата на сите работни сесии, процесот беше воден и модериран од страна на ангажираните експерти, при што се настојуваше стратегиските развојни насоки да бидат усвоени од сите членови на работната група со консензус, за да се запази принципот на сопственост врз процесот и резултатите од истиот.

Во последната фаза, се направи сумирање на сите податоци добиени претходно, со што се креираше работната верзија на стратегијата.

Од почетокот до крајот на целот процес, консултантите како надворешни учесници, беа во постојана комуникација со координаторот на процесот и раководителот на одделението за образование, при што во функција на подобра организација на сесиите и подготвување на финалниот документ беа организирани и неколку консултативни работни средби.

2.4.Методологија за изработка на стратегијата

Водејќи се од принципот на комплементарност со стратегиските документи подготвени на повисоко хиерархиско ниво, при изработката на стратегијата се имаа предвиди:

1. стратегиските државни приоритети за развој на основното образование содржани во Националната програма за развој на образованието во Република Македонија 2005-2015 како и
2. развојните приоритети на општината произлезени од Стратешкиот план за локален развој 2009-2013.

Истовремено се настојуваше, стратегиските насоки содржани во овој документ, да произлезат во голема мера од ситуационата анализа на состојбите во основното образование во општина Карпош, искористувајќи ги во целост нејзините специфични потреби и можности. Во овој контекст, од големо значење беа податоците содржани во Информацијата за состојбата во основните училишта во општина Карпош, изготвена во 2009 година од страна на Љупка Трајчевска-која воедно беше и координатор на процесот, како и предвидените Проекти од програмата за енергетска ефикасност 2011-2012.

Сите планирани проекти за развој на основното образование предвидени во овие документи беа превземени и истите се вметнати во работната верзија на стратегијата. Со ова се направи сублимат на она што е претходно планирано, со она што произлезе како производ од фокус сесиите со работната група и од целиот овој процес.

При тоа, како методолошки пристап беше искористен оној утврден согласно Методологијата за планирање на општинскиот развој, подготвена во 2007 година во рамките на Проектот за поддршка на процесот на децентрализација, финансиран од ЕУ и раководен од ЕАР, која во основа се базира на методот “од долу - нагоре” (bottom-up).

Оваа метода претставува инструмент за олеснување на примената на партиципативниот развоен пристап, според кој во процесот треба да бидат вклучени сите заинтересирани страни на локално ниво, кои всушност треба да одлучат за изборот на стратегијата и приоритетите за развојот на основното образование во наредниот период. Ваквиот пристап гарантира дека стратегиските приоритети на национално ниво се одразени и на локално ниво, истовремено гарантирајќи дека тие се прилагодени и на специфичните потреби на соодветната општина.

При креирањето на финалниот табеларен приказ на стратегискиот документ се примени методот на логичка рамка (Logical Framework Approach), при што работните групи во текот на работилниците за секоја стратегиска цел поодделно ги определија конкретните цели и соодветните програми и проекти. При тоа, на ниво на секоја програма беа дефинирани и индикаторите на реализација заедно со изворите на нивна верификација, како и ризиците кои би можеле да го попречат постигнувањето на развојните приоритети.

На овој начин се обезбеди сумарен преглед на клучните информации и се провери и обезбеди логиката на дизајнот на хиерархиски поставените стратегиски и конкретни цели, програми и проекти.

Техниката врз која се заснова примената на овие методи е прикажана на сликата 1.

Слика 1: Развој на стратески план

РАЗВОЈ НА СТРАТЕГИСКИ ПЛАН

3. ПРОФИЛ НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА ОПШТИНА КАРПОШ

3. 1. Основни податоци за општината

Историјат:

Општината Карпош е формирана на 3 ноември 1976 година со Законот за формирање на општини на Град Скопје и за утврдување на нивните подрачја (“Службен весник на СРМ” бр.8/76). Во периодот 1976 – 1995 општината функционира со Собрание и со Извршен совет. Од 1995 година до денес, со донесувањето на Законот за локалната самоуправа, општина Карпош функционира со Градоначалник и со Совет на општината.

Најголемиот дел од подрачјето на кое е формирана општината го носело името Карпош кое е заедничко име (прекар) на две значајни личности од историјата на македонскиот народ: Карпош – војвода и Христијан Тодоровски.

Карпош – војвода во 1689 година борејќи се против турските феудалци – паши, бил водач на познатото селско востание во кривопаланечкиот и кумановскиот крај (тн. карпошево востание). Востанието било задушено, а Карпош бил заробен, набиен на колец, избоден со копја, по што од камениот мост во Скопје бил фрлен во реката Вардар.

За да не се заборави името на Карпош тоа име го земал Христијан Тодоровски - народен херој на Македонија од НОБ и легендарен партизански командант во североисточна Македонија. Тој загинал на 7 февруари 1944 година, во борба против фашистичката полиција во селото Билјача.

По кажување на еминентни македонски историчари името на општината Карпош не може да се поврзе само со една од овие две значајни историски личности, со оглед на тоа дека самото име Карпош асоцира на монолитност и истрајност на македонскиот народ за сопствена држава и сопствен национален идентитет.

Демографски показатели:²

» Број на население: 60.260 жители

» Вкупно домаќинства: 19.680

» Број на станови: 22.849

» Економски активно население: 64%

» Стапка на невработеност: 16%

» Стапка на природен прираст на населението:

- Родени: 599
- Починати: 615
- Природен прираст (-16)

» Старосна структура на населението:

- 0 – 19 години – 11.945
- 20 – 44 години – 21.227
- 45 – 64 години – 16.390
- Над 65 години – 10.698

» Полова структура на населението

- мажи - 28.458
- жени - 31.802

» Образовна структура на населението ³

- ВСС-19.96%
- ВШС-6.11%
- ССС-50.25%
- Основно-15.26%
- Непотполно образование-6.57%
- Без школска подготовка-1.56%
- Непознати-0.29%

» Национална структура на населението

- Македонци – 53.330 жители (88,50%)
- Срби - 2.206 жители (3,66%)
- Албанци - 1.971 жители (3,27%)
- Роми - 620 жители (1,03%)
- Власи - 410 жители (0,68%)
- Турци - 331 жители (0,55%)
- Бошњаци - 96 жители (0,16%)
- Останати - 1.296 жители (2,12%)

Локална самоуправа:

» Седиште

Според својата местоположба општината се наоѓа во северозападниот дел на Р. Македонија, односно во централнозападниот дел на Скопје. Општината Карпош претставува составен дел од Градот Скопје, т.е. е една од десетте скопски општини. Општината се протега на вкупна површина од 35 km² на надморска височина од 362 m. Општината Карпош е поделена на 14 единици т.н. месни заедници, од кои 13 се урбани единици, а една (Бардовци) е рурална единица.

Седиштето на локалната самоуправа се наоѓа на ул: Демир Трајко бб.

Градоначалник на општината е Г-дин Стевчо Јакимовски.

Контакт: тел: 02 3061-507, факс 02 3071-040,

web: www.karpos.gov.mk

gradonacalnik@karpos.gov.mk

kontakt@karpos.gov.mk

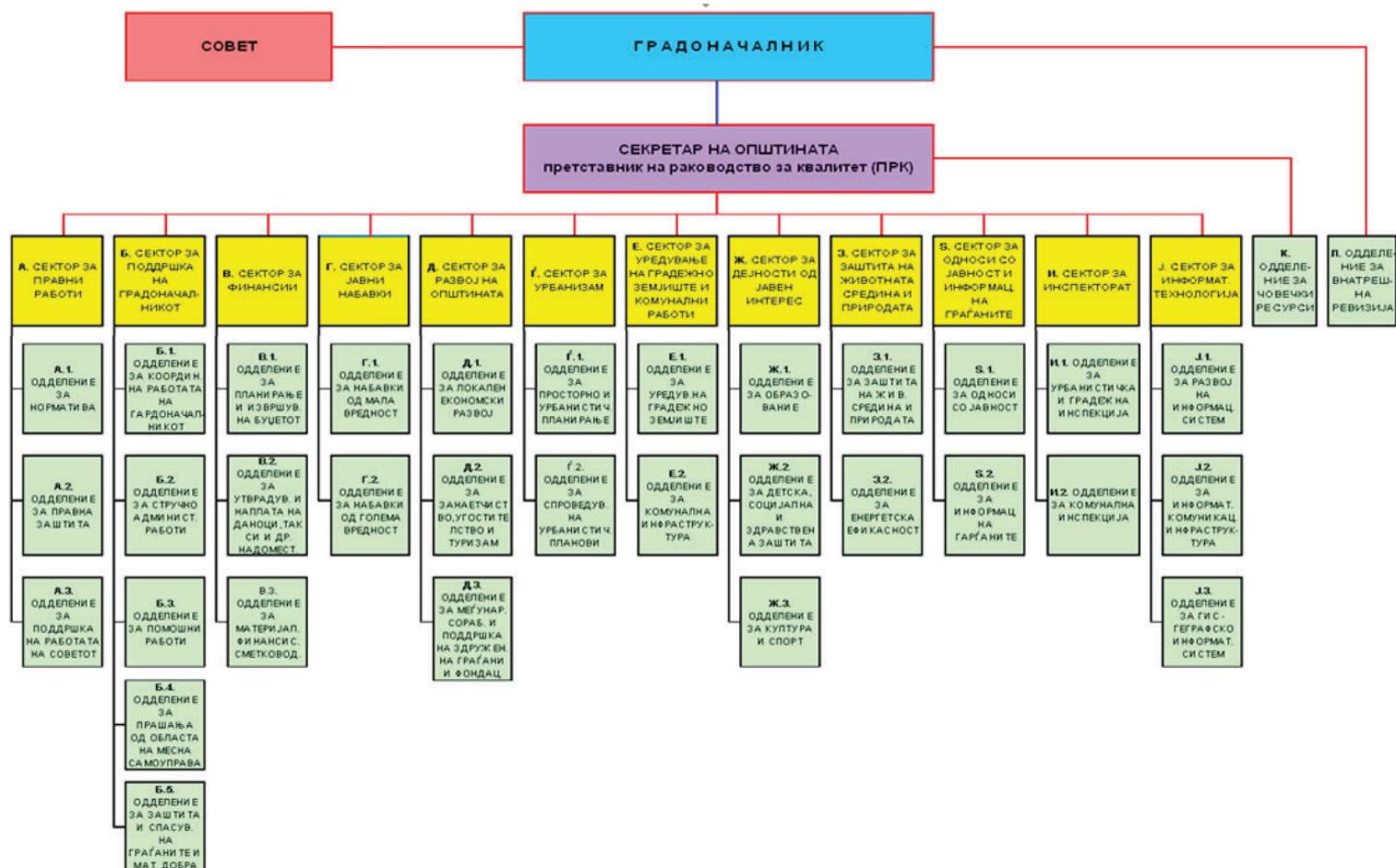
² податоци 2009

³ податоци 2008

Општина Карпош

» Организацииска структура на локалната самоуправа

» Структура на Советот на Општината

Советот на Општина Карпош го сочинуваат 23 членови избрани на Локалните избори во 2009 година, согласно следнава политичка структура:

- ВМРО- ДПМНЕ – 7 советници
- СДСМ- 10 советници
- Група избирачи РП -2 советници
- ЛДП – 1 советник
- ВМРО НП- 1 советник
- ДПСМ- Коалиција ВМРО-ДПМНЕ -1 советник
- ДС- Коалиција ВМРО-ДПМНЕ -1 советник

Стратегија за развој на основното образование (2011-2016)

Буџет на општината:

» Големина и структура на приходи (2008-2010)

	2010 година	2009 година	2008 година
Даночни приходи	732.195.000 (86%)	372.800.000 (88,12%)	252.450.000 (83,03%)
Неданочни приходи	10.710.000 (1,2%)	13.400.000 (3,17%)	3.950.000 (1,30%)
Капитални приходи	73.000.000 (8,5%)	1.000.000 (0,23%)	
Трансфери и донации	37.329.000 (4,3%)	35.840.000 (8,48%)	47.655.875 (15.4%)
Вкупно приходи (денари)	853.234.000 (100%)	423.040.000 (100 %)	304.055.875 (100 %)

» Однос помеѓу општинските буџетски средства наменети за финансирање на основното образование и вкупните буџетски расходи (2008-2010)

• 2010 година

Вкупни буџетски расходи - 853.234.000 денари
Програма Н1-Основно образование -66.103.000 денари
(7,75% од вкупните буџетски расходи)

• 2009 година

Вкупни буџетски расходи-423.040.000 денари
Програма Н1-Основно образование -650.000 денари (0,15%)

• 2008 година

Вкупни буџетски расходи - 304.055.875 денари
Програма Н1-Основно образование -555.500 (0,18%)

Образовни институции:

» Општински образовни институции:

- Градинки: 4 (“Мајски Цвет”, “Орце Николов”, “Распеана Младост” и “Пролет”) со 10 клона
- Основни училишта: 10 (“Христијан Тодоровски Карпош”, “Вера Циривири Трена”, “Лазо Трповски”, “Петар Поп Арсов”, “Војдан Чернодрински”, “Владо Тасевски”, “Димо Хаџи Димов”, “Јан Амос Коменски”, “Аврам Писевски”, “Братство”), - 1 (подрачно „Братство“).

» Државни образовни институции:

- Средни училишта: 5 (“Никола Карев”, “Орце Николов”, “Георги Димитров”, “Лазар Танев”, “Здравко Цветковски”)
- Факултети: 6 (“Педагошки”, “Електро-Технички”, “Машински” и “Технолошко-металуршки факултет”, како и “Факултет за ликовна уметност” и Факултет за драмски уметности).

» Приватни образовни институции:

- Градинки: 3 (“Бисери” и “American school” и „Слонче“)
- Основни: 3 (“Нова”, “Јахија Кемал” и “American school”)
- Средни училишта: 2 (“Нова” и “American school”)
- Факултети: 2 (“Факултет за Туризам”, „New York College“).

» Услови за сместување на ученици, студенти, постдипломци:

- Ученички дом “Здравко Цветковски”
- Студенски дом “Гоце Делчев”
- Дом за постдипломци

» Објекти од областа на културата:

- Драмски Театар
- Кинотека на РМ сместена во Библиотеката „Другарче“
- Амфитеатар на кејот на реката Вардар
- Антички локалитет Скупи
- Манастир Св.Пантелејмон

» Објекти од областа на спортот:

- Спортски сали 3 (сала “Борис Трајковски”, сала „Партизан“ и сала Форца“)
- Базени 1 (базен „Младост“)
- Спортски игралишта 19
- Детски Игралишта 34

3. 2. Профил на општинските основни училишта

1.Христијан Тодоровски Карпош

Реонот на општинското основно училиште “Христијан Тодоровски Карпош”, Скопје, ја опфаќа територијата на урбаната заедница Карпош 1, што се простира на исток до ул: “Франклин Рузвелт”, на југ до бул: “Партизански Одреди”, на запад до ул: “Никола Тесла” и на север до бул: “Илинден”.

ул „Орце Николов“ бр.161

тел 02/3065 337

htkarpos@gmail.com

ООУ “Х.Т.Карпош” е изградено во далечната 1955 година и е од тврда градба. Просторните услови ги задоволуваат потребите за непречено изведување на наставата.

Училиштето располага со 3491 м/2 училишен простор и 16141 м/2 училишен двор и други површини. Наставата во училиштето се изведува на македонски јазик со вкупно 352 ученика распоредени во 17 паралелки. Наставата се изведува во една смена. Училиштето организира и продолжителен престој за своите ученици.

Во последните години се инвестираше во изградба на нова фискултурна сала проект на Владата на РМ и спортски терен „Сокол“ финансиран од Општина Карпош

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година, споредени со претходните години покажуваат тренд на благо опаѓање, но училиштето ќе може да функционира нормално.

•Демографски промени во ООУ “Х.Т.Карпош” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
352	356	368	371	363	425

2. Вера Циривири Трена

Реонот на општинското основно училиште “Вера Циривири Трена”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Карпош 2, што се простира на исток до ул: “Никола Тесла”, на север до бул: “Илинден”, на југ до бул: “Партизански Одреди” и на запад до ул: “8 Септември”.

ул „Руѓер Бошковиќ“ бр.9
тел 02/30 68 507
ou_veraciriviri@mail.net.mk

Училишната зграда на ООУ “Вера Циривири Трена” е изградена во 1963 година, а дневниот престој е изграден во 1975 година и истата е од тврд материјал.

Училишниот простор изнесува вкупно 5610 м/2 и 10080 м/2 голема уредена дворна површина (асфалтирани спортски терени, игралишта, патеки и уреден дел како парк).

Во јуни 2009 година со проектот УСАИД ПЕП во училишната зграда заменети се сите дрвени прозори со алуминиумски трислојни прозори.

Училиштето работи во една и половина смена за 408 ученици распоредени во 18 паралелки. Наставата се изведува на македонски јазик. Училиштето организира и продолжителен престој за своите ученици.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година, покажуваат релативно стабилен тренд, доколку се споредат со претходните години (започнувајќи од учебната 2007/2008 година).

• Демографски промени во ООУ “В.Ц.Трена” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
408	414	407	411	548	533

3.Лазо Трповски

Реонот на општинското основно училиште “Лазо Трповски”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Карпош 3, што се простира на исток до ул: “8 Септември”, на север до бул: “Илинден”, на југ до бул: “Партизански Одреди” и на запад до ул: “Љубљанска”.

ул „Радика“ бр.9
тел 02/30 71 657 и 3071656
trplazo@t-home.mk

Почетоците на воспитно-образовната и педагошка дејност во новоизградената зграда на ООУ “Лазо Трповски” датираат од учебната 1968/69 година.

Училишната зграда е од цврста градба и располага со голем училишен простор на приземје и еден кат.

Училишниот простор изнесува 5341 м/2, а на училишниот двор 13277м/2. Голем дел од дворот може да се искористи за да се осовременат старите и/или изградат нови спортски терени со различни содржини. На иститот му е потребно и хортикултурно доуредување.

Во 2011 година од фондовите на Европската Унија и буџетот на Општина Карпош целосно беше реконструирано училиштето.(покрив,прозорци,затоплувањето,тоалети,подови,фасада,ограда)
Во училиштето учат 452 ученици распоредени во 20 паралелка во една смена. Наставата во ООУ “Лазо Трповски” се одвива на македонски јазик. Училиштето организира и продолжителен престој за своите ученици.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година, споредени со претходните години, покажуваат континуиран опаѓачки тренд.

- Демографски промени во ООУ “Л.Трповски” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
452	459	489	546	528	548

4. Петар Поп Арсов

Реонот на општинското основно училиште “Петар Поп Арсов”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Карпош 4, што се простира на исток до ул: “Љубљанска”, на север до бул: “Илинден”, на запад до ул: “Никола Парапунов” и на југ до бул: “Партизански Одреди”.

ул „Трифун Бузев“ 66
тел 02/ 30 62 436
pparsov@yahoo.com

Општинското основно училиште “Петар Поп Арсов”, работи од 1972/1973 година во зграда од цврст материјал, павиљонски тип, специјално изградена за изведување на кабинетска настава.

Училиштето располага со 6740 м/2 училишен простор и 20580 м/2 дворна површина, асфалтирани спортски терени кои се сместени пред главниот влез на училиштето. Потребно е холтикултурно уредување на детските игралишта.

Во 2011 година од фондовите на Европската Унија и буџетот на Општина Карпош целосно беше реконструирано училиштето (во сите училници се заменети прозорците и вратите, поставена е нова подна облога, а сидовите се свежо бојадисани, нов покрив, нова заштитна ограда, нова надворешна фасада, целосно нов влезен портал, нови сидни и подни плочки, нова електроинсталација и светлосни елементи. Изградена е и рампа за лица со инвалидитет, а обновени се и внатрешните скали

Во училиштето учат 774 ученици во 29 паралелки во две смени. Наставата се одвива на македонски јазик. Училиштето организира и продолжителен престој за своите ученици.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година, споредени со претходните години покажуваат тренд на континуиран раст започнувајќи од учебната 2006/2007 година.

• Демографски промени во ООУ “П.П.Арсов” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
774	791	777	766	694	735

5.Војдан Чернодрински

Реонот на општинското основно училиште “Војдан Чернодрински”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Тафталиџе, што се простира на исток до ул: “Франклин Рузвелт”, на југ до ул: “Теодосије Гологанов”, на север до бул: “Партизански Одреди” и на запад до ул: “8 Септември”.

ул „Дрезденска“ бр.3
тел 02/30 66 610 и 02/3061922
vojdancernodriniski@yahoo.com

Училиштето “Војдан Чернодрински” е изградено во 1955 година од тврда градба. Просторот што го зафаќа училиштето изнесува 6104 м/2 и дворна површина од 6398 м/2 која овозможува активен одмор и рекреација на учениците на тревните површини кои редовно се одржуваат. Сепак, на спортските терени кои се наоѓаат во рамките на дворната површина им е потребна санација.

Во 2010 година извршена е замена на стариот азбестен кров на училиштето со нов од пластифициран лим со помош на средствата од УСАИД во склоп на ПЕП проектот и Општина Карпош. Во 2011 година се изврши замена на дрвната столарија и оградување на училиштето.

Основното училиште дејствува како самостојно училиште во две смени и во него се воспитуваат и образуваат 637 ученици во 25 паралелки. Наставата во основното училиште се одвива на македонски јазик. Училиштето организира и продолжителен престој за своите ученици.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година , споредени со претходните години покажуваат тренд кој е во благо покачување, со исклучок на последната учебна година кога се забележува мал пад (од 649 на 637 ученици).

• Демографски промени во ООУ “В.Чернодрински” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
637	651	632	637	634	650

6.Владо Тасевски

Реонот на општинското основно училиште “Владо Тасевски”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Козле, што се простира на исток до ул: “Васил Ѓоргов”, на север до ул: “Теодосије Гологанов” и урбаните заедници Трнодол и Жданец.

ул „Миле Поп Јорданов“ 66
тел 02/30 82 728 и 02/3084170
tasevskiv@t-home.mk

Во септември 1957 година, со решение на поранешната општина Идадија, од основното училиште “29 Ноември” е формирано училиштето “Владо Тасевски”. По катастрофалниот земјотрес во јули 1963 година училиштето добива нова училишна зграда од монтажен тип, како подарок за градот Скопје од Владата и народот на Англија. Во чест на 13 Ноември - Денот на ослободувањето на град Скопје во 1983 година, на училиштето му беше предадена во употреба нова училишна зграда со солидни просторни услови.

Својата основна дејност училиштето ја извршува во објект кој е од тврда градба, со површина од 4745 м/2 и во дворно место кое е со површина од 4400 м/2. Училиштето има потреба од доуредување на дворот и негово озеленување со дрва, тревна површина и осмислен простор за креативна игра на децата.

Наставата се одвива во две смени за 934 ученици во 35 паралелки. Училиштето покрај редовната настава организира и продолжителен престој. Наставата се одвива на македонски јазик.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година , споредени со претходните години покажуваат тренд кој во однос на учебните 2007/2008 и 2008/2009 е опаднат, но во однос на учебната 2009/2010 е значително поголем, достигнувајќи го приближно нивото од 2005/2006 година.

• Демографски промени во ООУ “В.Тасевски” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
934	917	953	956	936	909

7.Димо Хаџи Димов

Реонот на општинското основно училиште “Димо Хаџи Димов”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Влае 1 , Влае 2, што се простира на исток до: р.Вардар, на север до ул: “Ацо Шопов”, на запад до бул: “Македонска војска” и на југ до ул: “Теодосије Гологанов”.

ул „Ангел Динев“ бб
тел 02/20 41 635
dimohdimov@yahoo.com

Училишната зграда на ООУ „Димо Хаџи Димов“ е од монтажен и павиљонски тип, изградена непосредно по катастрофалниот земјотрес во 1963 година. Наставниот процес се реализира во повеќе објекти, пет засебни бараки зависно од активностите.

Училиштето располага со училишен простор од 4944 м/2 и дворна површина од 19947 м/2 со доста зеленило со потреба за редовно одржување.

Во 2011 година Општина Карпош од својот буџет издвои пари за целосна реконструкција на училиштето и таа: реконструкција на покривот, замена на прозорците и на вратите, целосна реконструкција на подот на училиштето, фасадата на училиштето, оградата, затоплувањето, како и осветлувањето на училишниот двор. Целиот училишен двор, се уреди хортикултурно.

Наставата во ООУ “Димо Хаџи Димов” се реализира во две смени со приближно рамномерен број на паралелки и ученици. Во училиштето учат 1248 ученици во 45 паралелки. Наставата се одвива на македонски наставен јазик. ООУ “Димо Хаџи Димов” организира и продолжителен престој.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година , споредени со претходните години покажуваат тренд кој во однос на учебните 2007/2008 и 2008/2009 е опаднат, но е поголем од оној во учебната 2009/2010, приближувајќи се на бројката од 1281 ученици, постигната во 2005/2006 година.

• Демографски промени во ООУ “Д.Х.Димов” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
1248	1246	1328	1361	1281	1336

8.Јан Амос Коменски

Реонот на општинското основно училиште “Јан Амос Коменски”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Тафталиџе 1, што се простира на исток до ул: „8 Септември“, на југ до ул: „Теодосије Гологанов“, на север до бул: „Партизански Одреди“ и на запад до ул: “Московска”.

ул „Варшавска“ бр.2
тел 02/3064 645 и 02/3078899
oujak@yahoo.com

Училиштето “Јан Амос Коменски” е изградено по земјотресот во 1963 година како подарок од Чехословачка, а со работа започнува во април 1964 година. Од учебната 2008/2009 година учениците учат во нова, модерна, по европски стандарди изградена училишна зграда.

Вкупната квадратура на училиштето изнесува 5105 м/2 и дворно место од 24680 м/2. Во училиштето учат 606 ученици во 26 паралелки. Наставата се одвива на македонски наставен јазик и училиштето организира продолжителен престој за учениците кои учат во него.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година, споредени со претходните години покажуваат намален број во однос на 2008/2009 година, но со приближно ист и поголем број на запишани ученици во однос на останатите години.

- Демографски промени во ООУ “Ј. А. Коменски” - број на ученици

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
606	600	601	584	565	559

9.Аврам Писевски

Реонот на општинското основно училиште “Аврам Писевски”, ја опфаќа територијата на населените места с.Бардовци и населбата Злокуќани.

„Ул 2“ бр.10 с. Бардовци
Тел 02/30 95 949
skolo_pro_koor@yahoo.com

ООУ “Аврам Писевски” е изградено во 1980 со самопридонес на граѓаните на Република Македонија од град Скопје 1985/1986

Училишниот објект е од тврда градба, располага со училишна површина од 2250 м/2, а училиштето располага и со дворна површина од 7250 м/2 озеленети тревни површини, цветни алеи, овошен насад, спортски терени за мал фудбал, ракомет, кошарка и одбојка како и пристапни асфалтирани патеки.

Во 2011 година Општина Карпош изврши замена на столаријата во целото училиште, и реконструкција на дворно место со поплочување и промена на оградата на училиштето.

Во училиштето се воспитуваат и образуваат 307 ученици распоредени во 12 паралелки. Наставата се изведува на македонски наставен јазик. Училиштето работи во една смена.

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година , споредени со претходните години покажуваат тренд на зголемување, кое се должи пред се на зголемувањето на бројот на ученици од ромска популација, што претставува особено позитивен тренд.

- Демографски промени во ООУ “Аврам Писевски” - број на ученици

ВКУПНО

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
307	296	284	279	280	245

РОМИ

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
179	163	154	146	149	119

МАКЕДОНЦИ

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
128	133	130	133	131	126

10.Братство

Реонот на општинското основно училиште “Братство”, Скопје ја опфаќа територијата на урбаната заедница Тафталиџе 2, што се простира на исток до ул: “Московска”, на север до бул: “Партизански Одреди”, на запад до р.Вардар и на југ до ул: “Теодосије Гологанов” и населените места Горно и Средно Нерези.

ул „Московска“ бр.18
тел 02/30 77 889
ou_bratstvo@yahoo.com

Училиштето е изградено после земјотресот во 1964 година (монтажно училиште-англиски тип). Општинското основно училиште “Братство” дејствува како самостојно училиште. Во негови рамки функционира и подрачното училиште во с.Г.Нерези. Во него се образуваат и воспитуваат ученици на македонски и албански јазик.

Училиштето располага со 3189 м/2 училишен простор и дворно место од 14420 м/2. Во училишниот двор се наоѓаат три асфалтирани игралишта за кошарка и ракомет како и детско игралиште изградено од Општина Карпош.

Салата на училиштето се реконструираше со финансиска помош од Општината. Наставата во училиштето се изведува на македонски и албански јазик во две смени за 598 ученици распоредени во 27 паралелки. Во училиштето се организира и проширена програма (продолжителен престој).

Проекциите базирани на податоците за запишани ученици во 2010/2011 година , споредени со претходните години покажуваат константен тренд во последните две години, кој се одржува пред се благодарейќи на бројот на учениците Албанци.

- Демографски промени во ООУ "Братство" - број на ученици

ВКУПНО

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
598	555	544	589	554	577

МАКЕДОНЦИ

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
184	137	134	143	136	148

АЛБАНЦИ

2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
414	418	410	446	418	429

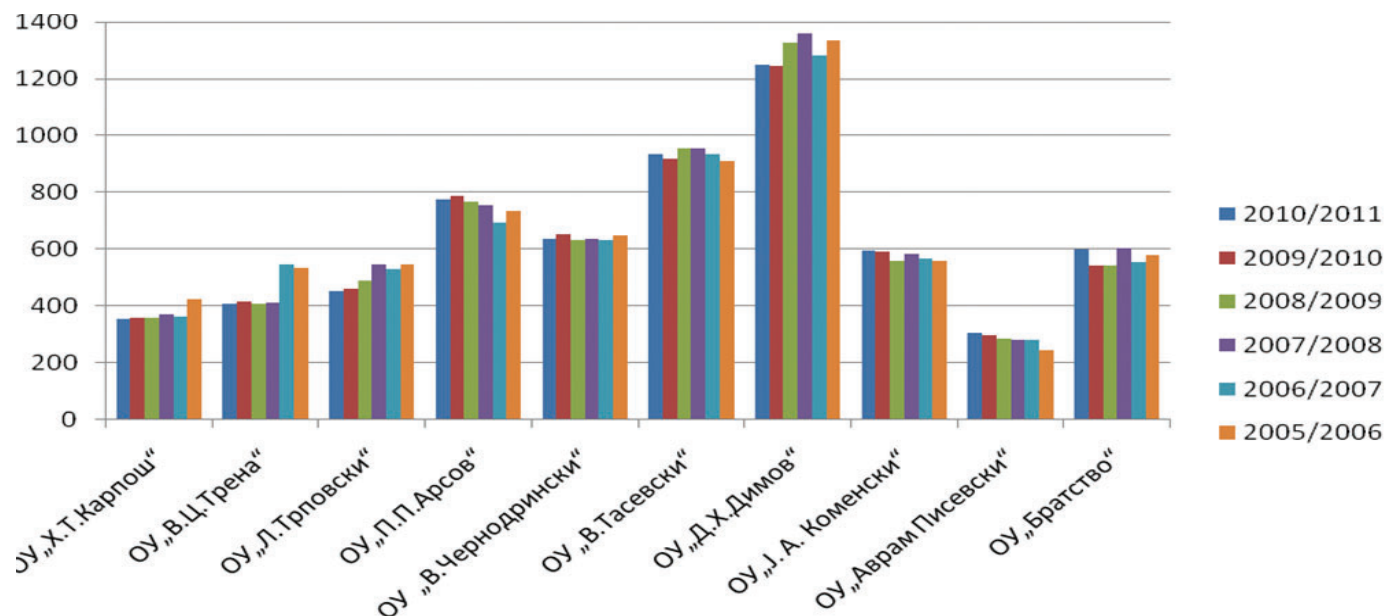
3.3. Главни заклучоци од анализата на профилот

Заклучоци по однос на бројот на ученици:

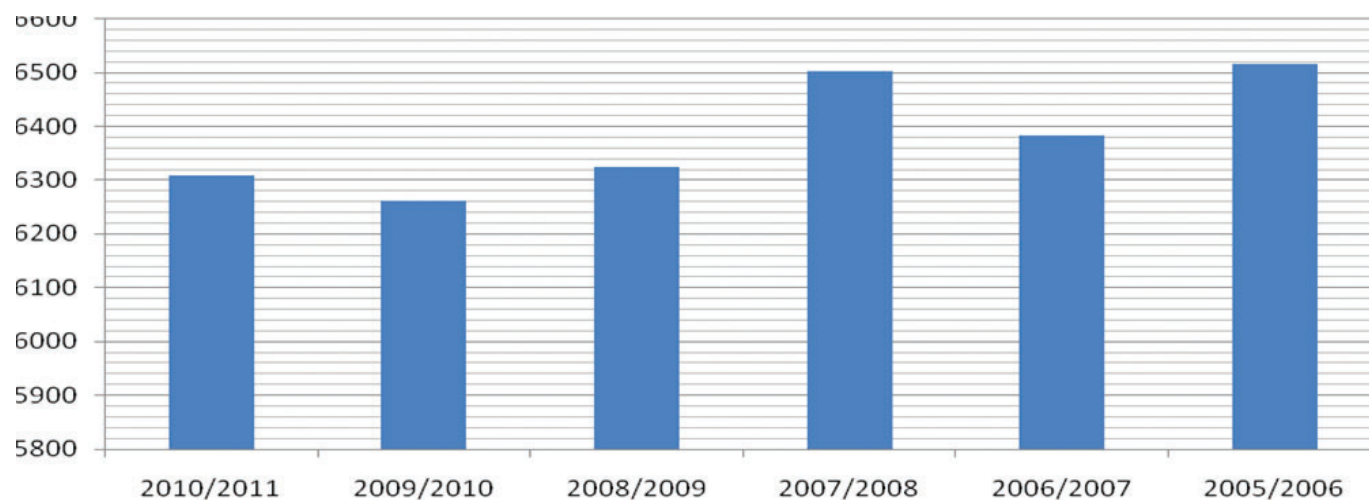
» Вкупен број на ученици по училиште (табеларен приказ)

	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
ООУ "Х.Т.Карпош"	352	356	368	371	363	425
ООУ "В.Ц.Трена"	408	414	407	411	548	533
ООУ "Л.Трповски"	452	459	489	546	528	548
ООУ "П.П.Арсов"	774	791	777	766	694	735
ООУ "В.Чернодрински"	637	651	632	637	634	650
ООУ "В.Тасевски"	934	917	953	956	936	909
ООУ "Д.Х.Димов"	1248	1246	1328	1361	1281	1336
ООУ "Ј. А. Коменски"	606	600	601	584	565	559
ООУ "Аврам Писевски"	307	296	284	279	280	245
ООУ "Братство"	598	555	544	589	554	577
Вкупно	6308	6262	6324	6502	6383	6517

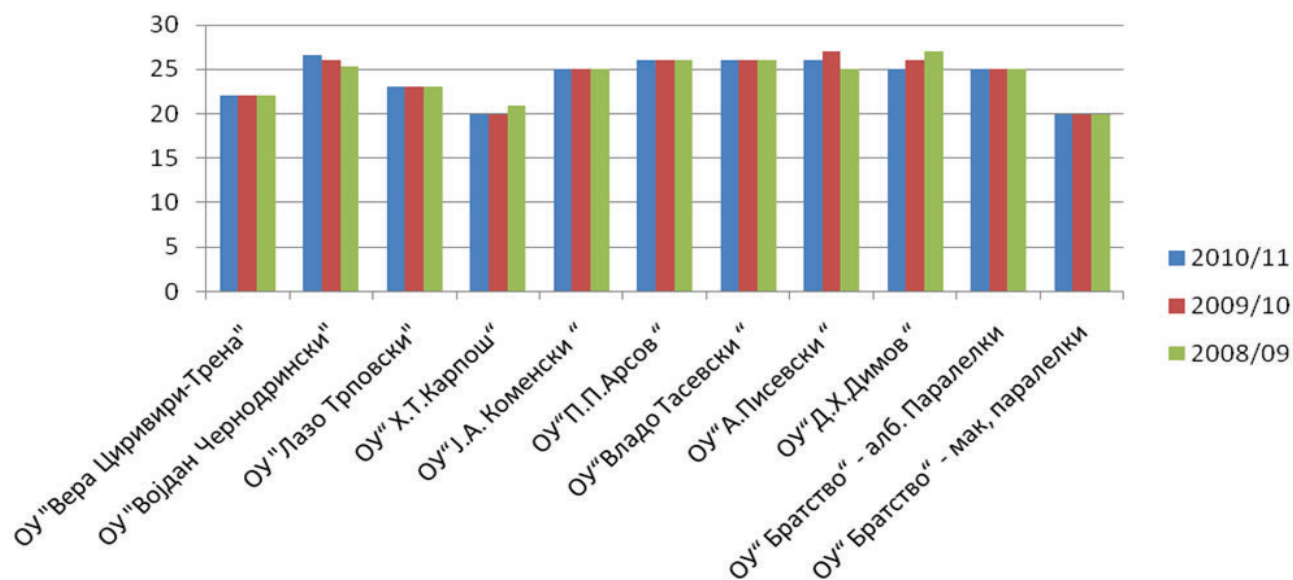
» Вкупен број на ученици по училиште (графички приказ)

» Вкупен број на ученици во сите училишта (графички приказ)

» Просечен број на ученици во паралелка во сите училишта (графички приказ)

Заклучок:

И покрај тоа што во некои училишта се забележува тренд на благо опаѓање на бројот на ученици, земајќи го предвид периодот 2005-2010 година, генерално погледнато може да се констатира дека училишната мрежа во општина Карпош е одржлива. Проценката е дека училиштата се со стабилен број на ученици и ќе можат нормално да функционираат во следните 5 години.

Но сепак, имајќи ја предвид старосната структура на населението во некои општински населби кои би довеле до понатамошно намалување на бројот на учениците во соодветните училишта, се препорачува прераспределба на дел од наставниот кадар (со целосен или делумен број часови) помеѓу училиштата каде ќе се јави оваа потреба.

Во тој контекст погледнато, потребно е континуирано следење на промените во надворешното окружување и прилагодување на постојната реонизација на овие промени, како еден од најдобрите начини за оптимизација на училишната мрежа. Со нејзина помош се обезбедува оптимизација и на училишниот превоз, но и еднакво процентуално запишување во општинските основни училишта, како и максимална искористеност на училишниот простор, наставниците, наставните помагала и на сите останати образовни ресурси. На овој начин се зголемува ефективностата во работењето, а заштедата на финансиски средства која се постигнува во исто време доведува и до зголемена ефикасност.

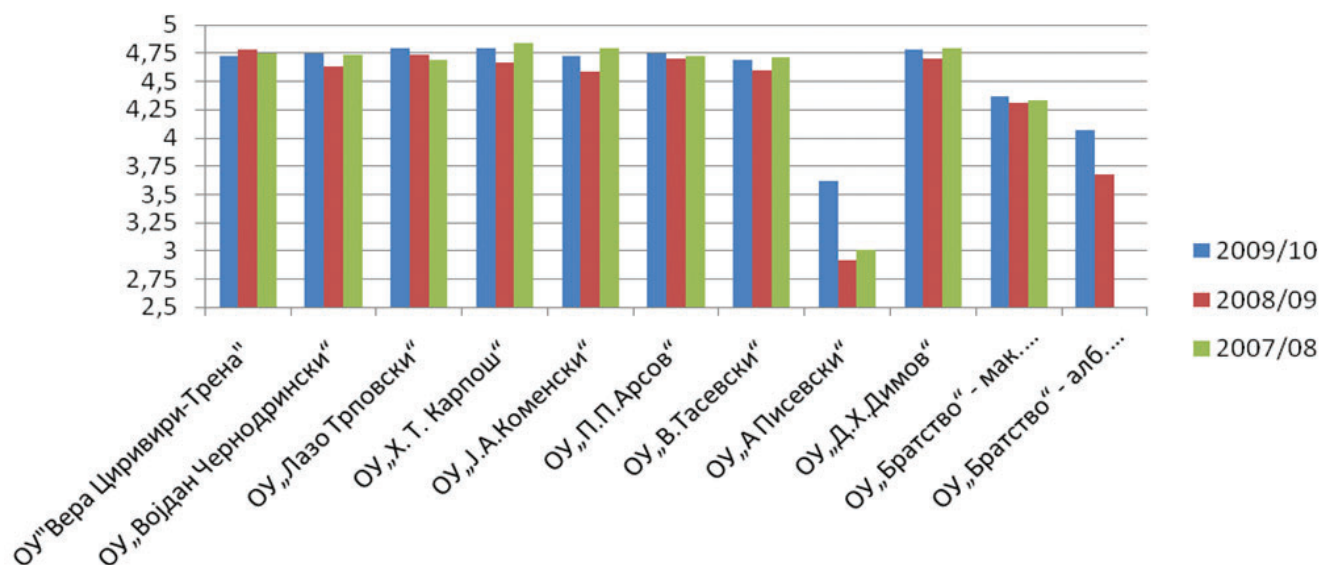
Благодарейќи на нејзиното успешно спроведување во изминатиот период, се забележува и константен тренд на просечниот број на ученици по паралелка како што може да се забележи од презентираниот графички приказ.

Заклучоци по однос на просечниот успех на учениците по училиште:

» Просечен успех на учениците по училиште (табеларен приказ)

ООУ	2009/10	2008/09	2007/08
1.“Вера Циривири-Трена”	4,72	4,78	4,75
2.“Војдан Чернодрински”	4,75	4,63	4,74
3.“Лазо Трповски”	4,79	4,74	4,69
4.“Х. Т. Карпош”	4,80	4,67	4,84
5.“Ј.А.Коменски”	4,73	4,59	4,80
6.“П.П.Арсов”	4,75	4,70	4,72
7.“В.Тасевски”	4,69	4,60	4,71
8.“А Писевски”	3,62	2,92	3,01
9.“Д.Х.Димов”	4,78	4,70	4,80
10.“Братство”	4.37 (мак. паралелка)/4.07(алб)	4.31 (мак. паралелка)/3.68 (алб)	4,33

» Просечен успех на учениците по училиште (графички приказ)

Заклучок:

Релативно стабилен е просечниот успех на учениците во изминативе три години и истиот е доста висок.

И покрај тоа што просечниот успех е најнизок споредбено со останатите училишта, особено радува податокот според кој се забележува зголемување на просечниот успех во албанските паралелки во ООУ “Братство”, како и во ООУ “Аврам Писевски”, каде е поголем бројот на ученици од Ромската популација.

Заклучоци по однос на бројноста, образовната структура и видот на работниот однос на постоечките човечки ресурси:

» Бројност, образовна структура и вид на работен однос (табеларен приказ)

2010/11	УЧИЛИШТЕ	НАСТАВНИЦИ ОДДЕЛЕНСКА	НАСТАВНИЦИ ПРЕДМЕТНА	СТРУЧНО- АДМИНИСТРАТИВЕН КАДАР	ВКУПНО	ВСС	ВШС	ССС/ССП	ОО	НЕО ПРЕ ДЕЛ НО	ОПР ЕДЕЛ ЕНО
1	Аврам Писевски	8	10	6	24	16	5		3	18	6
2	Братство	23	21	11	55	29	17	2	7	39	19
3	Х.Т.Карпош	19	13	12	44	24	8	5	3	32	12
4	Ј.А.Коменски	23	20	16	59	37	11	2	9	47	12
5	Лазо Трповски	17	18	13	48	30	9	3	6	39	9
6	П.П.Арсов	23	22	12	57	33	16	2	6		16
7	В.Ц.Трена	18	16	12	46	28	10	7		44	2
8	Впадо Тасевски	28	25	16	69	50	7	7	4	52	19
9	Војдан Чернодрински	21	17	5	51	34	9	6	2	41	10
10	Д.Х.Димов	36	39	17	92	57	23	4	8	79	13
	вкупно	216	201	120	545	338	115	38	48	391	118

Заклучок:

Генерално погледнато, состојбата со бројноста и соодветната образовна структура на наставниот кадар во основното образование во општина Карпош, може да се оквалификува како одлична. При тоа, може да се констатира дека скоро во сите училишта има потреба од зголемување на бројот на вработени стручни лица (педагог, психолог, дефектолог и сл.). Овој заклучок особено е значаен поради фактот што секаде има ученици со посебни образовни потреби.

Исто така, во некои училишта се јавува недостаток и на технички персонал - хигиеничари и особено чуварска служба поради тоа што во ноќните часови се забележани голем број на кражби и уништување на инвентарот.

Проблемот за добивање на согласности за вработувања на неопределено време (особено за техничкиот персонал и стручно-административниот кадар) од страна на централните власти, резултира со дури 118 вработени кадри во општина Карпош на определено време, што секако дека е негативна појава во овој момент.

Заклучоци по однос на снабденоста со нагледни средства:

За да се добие поцелосна претстава за снабденоста со нагледни средства, беше побарано од страна на сите училишта поединечно, самите да ја проценат моменталната состојба во врска со снабденоста со овој значаен ресурс за квалитетна реализација на наставниот процес. Во продолжение се презентирани добиените одговори:

» Проценка на моменталната состојба во врска со снабденоста со нагледни средства за секое училиште поединечно

ООУ "Вера Циривири-Трена"	Делумно задоволува
ООУ "Војдан Чернодрински"	Делумна опременост со нагледни средства, но потребни се и други (посовремени)
ООУ "Лазо Трповски"	Последните години во училиштето делумно е опремено со нагледни средства, но сеуште има потреба од дополнување со понови и посовремени нагледни средства
ООУ "Х.Т.Карпош"	Недоволна снабденост на нагледни средства
ООУ "Јан Амос Коменски"	Потребни се нови и современи нагледни средства
ООУ "Петр Поп Арсов"	Училиштето е делумно опремено со нагледни средства а се потребни нови иновативни нагледни средства

ООУ "Владо Тасевски"	Имаме потреба од географски карти, микроскопи, различни средства за часот по физичко образование, инструменти и хемиски средства за часовите по физика и хемија како и игровен дидактички материјал за учениците од пониските одделенија
ООУ "Аврам Писевски"	Солидно
ООУ "Димо Хаџи Димов"	Слаба по основ на сите наставни предмети
ООУ "Братство"	Библиотеката има потреба од книги и стручна литература.

Заклучок:

Врз основа на добиените податоци од страна на секое училиште поединечно, генерален заклучок е дека снабденоста со нагледни средства делумно задоволува. Но сепак, за да се подобри и модернизира квалитетот на наставата сеуште има потреба за опремување со посовремени нагледни средства.

Заклучоци по однос на финансирањето на основното образование:

» Однос помеѓу општинските и државните буџетски средства наменети за финансирање на основното образование во општина Карпош (2008-2010)

- **2010 година**

Државен буџет - 218.588.000 денари

Општински буџет- 66.103.000 денари

- **2009 година**

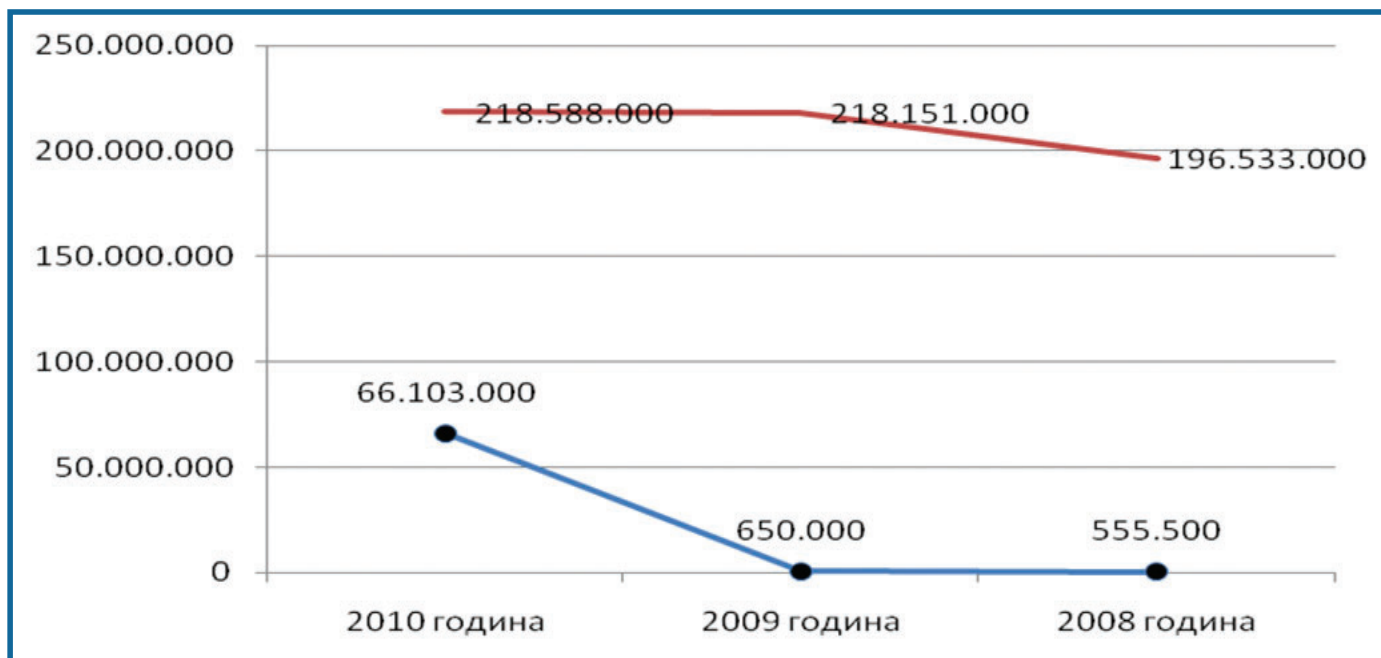
Државен буџет - 218.151.000 денари

Општински буџет- 650.000 денари

- **2008 година**

Државен буџет - 196.533.000 денари

Општински буџет- 555.500 денари

Заклучок:

Врз основа на претходните факти, лесно може да се заклучи дека: за разлика од финансирањето на државата кое во изминатиот 3-годишен период е во релативно стабилен износ и се однесува во најголема мера на законски предвидените наменски и блок дотации, значајно се зголемени средствата кои се издвојуваат од општинскиот буџет за финансирање на основното образование. Имено, тие пораснале од 650 000 денари во 2009 година што претставувало 0,15% од вкупните буџетски расходи на дури 66 103 000 денари во 2010 година или 7,75% од вкупните буџетски расходи.

Ова само ја потврдува големата посветеност на Градоначалникот и локалните власти за реализацијата на капитални проекти за подобрување на квалитетот на воспитно - образовниот процес во општина Карпош.

Овој тренд продолжува и во текот на 2011 година, кога пред се со сопствени и/или средства од ЕУ фондовите, веќе се реализирани или се во тек на реализација неколку значајни инфраструктурни проекти за реконструкција на зградите во некои општински училишта (ООУ “Петар Поп Арсов”, ООУ “Лазо Трпоски” и ООУ “Димо Хаџи Димов”).

Во оваа насока е потребна поголема поддршка и од страна на централните власти, кои преку Министерството за образование и наука би можеле да дадат дополнителен придонес за реконструкцијата и целосното искористување на училишната (пред се спортска) инфраструктура, како и на големите дворни површини со кои располагаат општинските основни училишта.

4. ИСТРАЖУВАЊЕ НА ЗАДОВОЛСТВОТО НА РОДИТЕЛИТЕ ОД КВАЛИТЕТОТ НА УСЛУГИТЕ ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО ОПШТИНА КАРПОШ

4.1. Цели и методологија на истражувањето

Во почетната фаза на процесот на изработка на Стратегијата (во периодот од 12. 01. 2011 до 28. 01. 2011 година) се спроведе истражување на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование во општина Карпош. Основната цел на истражувањето беше да се добие реална слика за тоа во која мера основните училишта во општината ги задоволуваат стандардите за квалитетно образование на учениците од прво до осмо одделение⁴.

Како истражувачки метод се примени испитувањето на родителите на учениците во основните училишта на општина Карпош, со користење на on-line анкета. Вкупниот број на ученици во 10-те основни училишта на територијата на општина Карпош во учебната 2009 / 2010 година кој изнесува 6261, ја претставуваше популацијата од која се одбра примерокот на испитаници.

Како рамка на примерокот се искористи расположивата база на податоци на 1860 e-mail адреси на родителите на кои беше дистрибуиран прашалникот, при што во наведениот период беа одговорени 557 прашалници. Ова претставува репрезентативен примерок, особено ако се има предвид фактот дека 158 испитаници одговориле дека имаат по 2 деца во основните училишта на општината, 7 родители по 3 деца, а 2 родители дури и повеќе од 3 деца, што значи дека добиените одговори всушност се однесуваат на 730 ученици.

Во однос на примерокот важно е да се спомене и тоа дека најголем процент на одговорени прашалници се добија од страна на испитаниците од три училишта и тоа Петар Поп Арсов (32 %), Јан Амос Коменски (25 %) и Вера Циривири Трена (15 %). Но, и покрај помалиот процент на одговорени прашалници кај некои од основните училишта, тој беше значаен во однос на вкупниот број на ученици во соодветните училишта.

При тоа, особено значаен е податокот дека во примерокот беа опфатени родители чии деца посетуваат настава од 1-4 и од 5-8 одделение во скоро подеднаков процент (45 % и 55 % респективно).

⁴ Целосниот Извештај од спроведеното “Истражување на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование во општина Карпош”, спроведено од експертски тим на Центарот за развој на бизнисот ВИСИОН КОНСАЛТИНГ ДОО, Скопје, може да се превземе на следниот линк: http://opstinakarpos.net/doc/Izvestaj_Istrazuvanje_Karpos-final.pdf

Прашалникот се состоеше од 3 групи прашања и тоа:

1. Прашања за демографските карактеристики,
2. Прашања за степенот на задоволство од квалитетот на образовните услуги на училиштето и
3. Прашања за степенот на задоволство од поодделните карактеристики на образовните услуги на училиштето.

Прашањата за степенот на задоволството од поодделните карактеристики на образовните услуги на училиштата беа групирани во 5 поголеми области (категории), кои се однесуваат на клучните аспекти од работата на училиштата и тоа:

1. Наставен процес и воннаставни активности (15 прашања),
2. Постигнувања на учениците (6 прашања),
3. Училишна клима / грижа и поддршка за учениците (10 прашања),
4. Ресурси (кадри и инфраструктура) (9 прашања) и
5. Менаџирање со училиштата (7 прашања).

Определувањето на 5-те клучни области, како и на прашањата во рамките на овие области беше направено врз основа на индикаторите за мерење на квалитетот на работата на училиштата, подготвени од страна на Државниот просветен инспекторат при Министерството за образование и наука на Р. Македонија, во соработка со Програмата на УСАИД за човеков и институционален развој со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД)⁵.

За мерење на задоволството на родителите беше употребена нумеричка скала со 10 степени, каде 1 означува многу незадоволен (разочаран), а 10 многу задоволен (воодушевен). Ова е најдобра скала за овој вид на истражувања, бидејќи при анализата на резултатите може да се пресметаат аритметичките средини и да се изврши рангирање на поодделните карактеристики и области, согласно нивните вредности.

Во функција на поголема контрола при анкетирањето, при поставувањето на on-line прашалникот се постави ограничување за можност за еден одговор од само една IP адреса.

⁵ “Индикатори за квалитет на работата на училиштата (работна верзија)”-документ подготвен од страна Државниот просветен инспекторат при Министерството за образование и наука на Р. Македонија, во соработка со Програмата на УСАИД за човеков и институционален развој со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД), Скопје 2009,
http://www.mon.gov.mk/DPI/download/Indikatori_mk.pdf

4.2. Главни заклучоци и резултати од истражувањето

4.2.1. Индекс на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование

Индексот на задоволството на корисниците (Customer Satisfaction Index-CSI) претставува најпопуларен показател, односно мерка со чија помош се прикажува степенот на целокупната сатисфакција на корисниците од “тоталниот производ” на определена компанија.

Врз основа на анализата на добиените резултати се констатира дека индексот на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование во општина Карпош изнесува 67 %, што претставува релативно висок индекс на задоволство.

При тоа, како клучно ограничување на овој истражувачки проект се наметна фактот што немаше можност за негова споредба со индексот на задоволството на главните конкуренти или во конкретниов случај основните училишта во општините во градот Скопје и пошироко во Р. Македонија, како и споредба со индексите на задоволство од претходни години, за да се открие неговиот тренд во подолг временски период.

4.2.2. Показатели за лојалност кон училиштата

Важно е да се напомене и тоа дека паралелно со следењето на индексот на задоволството на корисниците (Customer Satisfaction Index-CSI), вообичаена пракса е да се мерат и прикажуваат и оние показатели за лојалноста на корисниците и тоа пред се: показателите за намерите за повторно купување, како и за ширење на “позитивни усмени препораки”.

Резултатите од истражувањата покажаа дека е релативно висок процентот на родители (73 %) кои се изјасниле дека и друго свое дете би запишале во истото училиште (намери за повторно купување), што укажува на висок степен на лојалност кон соодветните училишта.

Во исто време 68 % од испитаниците искажале намера за ширење на “позитивни усмени препораки” на училиштето во кое учат нивните деца, но сепак не е за занемарување и процентот на родители (19 %) кои се изјасниле негативно по ова прашање.

4.2.3. Најлошо и најдобро рангирани карактеристики и области

Врз основа на добиените аритметички средини за секоја поодделна карактеристика и област на образовната услуга се изготви листа на најлошо и најдобро оценети карактеристики и области и тоа како следува:

Табела 1: Ранг листа на 10 најлошо оценети карактеристики

Ранг	Карактеристика на образовната услуга	Средина
1	Информираноста на родителите за трошењето на средствата од училишниот буџет	3,50
2	Информираноста на родителите за тоа дека општината е вклучена и има влијание врз измените и дополнувањата на наставните планови по одделни наставни предмети	3.89
3	Вклученоста на родителите во креирањето на наставните планови по одделни предмети	4.08
4	Влијанието на родителите во креирањето на планот за воннаставни активности	4.27
5	Учеството на учениците во решавањето на проблемите и донесувањето на одлуките за развојот на училиштето	4,63
6	Учеството на родителите во решавањето на проблемите и донесувањето на одлуките за развојот на училиштето	4,65
7	Искористеноста на компјутерите и интернетот во образовниот процес	4,79
8	Организираноста на ученичкиот превоз	4,80
9	Поддршката на развојот на карактерот и животните вештини кај учениците (пр: вештини за водење на лични финансии, презентациски, комуникациски, преговарачки вештини и сл.)	4,85
10	Соработката помеѓу училиштето и приватните фирми во реализацијата на инфраструктурни проекти за развојот на училиштето	4,96

Табела 2: Ранг листа на 10 најдобро оценети карактеристики

Ранг	Карактеристика на образовната услуга	Средина
1	Угледот / Имиџот на училиштето	7,14
2	Почитувањето на родовата и етничката рамноправност во реализацијата на наставниот процес и воннаставните активности	7.06
3	Квалитетот на системите за затоплување	6,99
4	Приодот и респектот на наставниците спрема учениците	6,84
5	Квалитетот на наставниот кадар	6.82
6	Училишната клима / атмосферата за учење и меѓусебната интеракција на учениците (пр: дружење, забава и сл.)	6,72
7	Безбедноста и заштитата на учениците од елементарни непогоди, насилство, пушење, алкохол, дрога и сл.	6,57
8	Имплементацијата на електронскиот дневник како начин да ги следите училишните активности на Вашите деца	6,54
9	Интеракцијата помеѓу учениците и наставниците за време на наставата	6,53
10	Мотивацијата и посветеноста на наставниците за успешна реализација на наставата	6,51

Слика 2: Ранг листа по области

Од табелата јасно се гледа дека оценките за сите области не се разликуваат во голема мера. Но сепак, како најдобро рангирана област (во целост) се издвои онаа за постигнувањата на учениците (аритметичка средина на групата од 6,16), при што како една од клучните причини за ова беше наведена имплементацијата на електронскиот дневник како современо и иновативно решение за следење на училишните активности на учениците од страна на нивните родители.

Големото незадоволство на родителите од нивната “информираност за тоа како се трошат средствата од училишниот буџет” (19,63 % позитивни, наспроти 67,67 % негативни оценки), како и релативното незадоволство од “нивната вклученост во менаџирањето со училиштата” (28,44 % позитивни, наспроти 47,40 % негативни оценки), придонесе за тоа менаџирањето со училиштата да се издвои како најлошо рангирана област (во целост), со аритметичка средина на групата од 5,08. Ова и покрај фактот што родителите изразија задоволство од “квалитетот на раководењето од страна на менаџерските тимови” (49,08 % позитивни наспроти 28,21 % негативни оценки), а особено од “учеството на локалната самоуправа во финансирањето на инфраструктурни проекти за развојот на училиштата” (55,40 % позитивни, наспроти 27,13 % негативни оценки).

4.3. Препораки

Имајќи ги предвид заклучоците добиени врз основа на анализата на резултатите од истражувањето, се предложија следниве препораки:

- **Во сите категории во рамките на групите прашања постои можност за подобрување, заради фактот што нема повисока просечна оцена од 7,14.**

- **Особено внимание треба да се посвети на подобрување на состојбата на категориите кои се најниско оценети од страна на испитаниците. При тоа, како клучни препораки се издвоија следниве:**

- » да се превземат активности за поголема вклученост на родителите и учениците (особено на оние од 7 и 8 одделение) во разни аспекти од менаџирањето со училиштата (креирањето на наставните планови и програми, планирање на воннаставните активности, иницирање на развојни проекти и сл.),
- » да се зголеми степенот на информираност на родителите за работењето на училиштата (за трошењето на средствата од училишниот буџет, за тоа дека општината е вклучена и има можност да влијае врз измени и дополнувања на наставни планови и програми и сл.),
- » да се реализираат проекти за поголема искористеност на дворната површина во училиштата, преку поголема вклученост и соработка со приватниот сектор (јавно-приватни партнерства и сл.),
- » да се превземат активности за поголема искористеност на компјутерите во образовниот процес,
- » да се зголеми степенот на опфатеност на учениците во воннаставните активности,
- » да се оспособат наставниците за поддршка на развојот на карактерот и животните вештини кај учениците, преку организирање на тренинзи и обуки за водење на лични финансии, презентациски, комуникациски, преговарачки вештини и сл.,
- » да се оспособат наставниците за поддршка на развојот на бизнис вештини, креативноста и иновативноста кај учениците (особено на учениците од 7 и 8 одделение), преку организирање

на тренинзи и обуки за значењето на претприемништвото во современите пазарни економии,
» да се превземат мерки за подобра организираност на ученичкиот превоз.

• **Препораките кои следат се однесуваат на подобрување на оние категории за кои родителите се изјасниле со приближно еднаков процент на негативни и позитивни оценки. Во оваа група се издвоија следниве препораки:**

- » да се подобри квалитетот и атрактивноста на наставните планови и програми,
- » да се реализираат активности во насока на примена на индивидуален пристап во наставата согласно потребите на разни сегменти на ученици (талентирани, ученици со тешкотии во учењето, ученици со посебни образовни потреби и сл.),
- » да се зголеми обемот и разновидноста на воннаставните активности, особено на оние што ги организираат самите училишта,
- » да се имплементираат нови иновативни начини за промоција на личните постигнувања на учениците како во рамките на училиштата така и во пошироката заедница,
- » да се продолжи со имплементацијата на електронскиот дневник, како современо и иновативно решение за следење на училишните активности на учениците од страна на нивните родители,
- » да се превземат активности за подобрување на здравјето на учениците преку подобрување на хигиената во училиштата, снабдувањето со здрава исхрана, активности за здрава животна средина и сл.,
- » да се зголеми поддршката на учениците при преминот во наредна фаза од образовниот процес, а особено при преминот од 4 во 5 одделение, како и при изборот на занимањето во средно училиште,
- » да се реализираат инфраструктурни проекти со кои ќе се подобри состојбата во која се наоѓаат училишните згради како и искористеноста на просторната површина. Особено треба да се посвети внимание на поголемата застапеност и подобрувањето на квалитетот на спортската инфраструктура (спортските сали, игралишта и сл.), Во оваа насока потребно е поголема активност на самите училишта при иницирањето и подготовка на проектни апликации за искористување на развојните фондови од Европската Унија,
- » размена на искуства преку зголемување на соработката со останати училишта во рамките на градот Скопје, но и пошироко во Р.Македонија и во држави членки на Европската Унија.

• **И покрај релативно високиот степен на лојалност, училиштата треба да превземат дополнителни активности, во насока на зголемување на лојалноста на своите ученици. За таа цел, тие треба и понатаму да превземаат голем број на активности за задржување и зајакнување на позитивниот имиџ на училиштата кои го имаат во овој момент. Една од клучните активности која треба да се реализира во иднина од страна на секое училиште посебно треба да биде изработката на маркетинг стратегија, во насока на изградување на сопствен и препознатлив бренд, со слогани, симболи и сл. Ова е особено важно во ситуација кога и пазарот на основно образование во Р. Македонија се либерализира и веќе се отворени и работат и првите приватни основни училишта во општина Карпош.**

• **Имајќи го предвид фактот што пресметката на индексот на задоволството би имала многу поголемо значење доколку истиот се следи и прикажува континуирано, за да се открие неговиот тренд во подолг временски период, се препорачува истражувањето на задоволството на родителите да стане пракса во општина Карпош и да се спроведува континуирано во оопределени временски интервал.**

5. SWOT АНАЛИЗА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО ОПШТИНА КАРПОШ

5.1. Идентификација на внатрешните (силни и слаби страни) и надворешните фактори (можности и закани)

SWOT анализата⁶ е ефективна алатка за стратегиска анализа, со чија помош на прилично лесен и едноставен начин може да се определат силните и слабите страни на основното образование (како внатрешни фактори) врз кои може да се делува и можностите и заканиите (како надворешни фактори) врз кои не може да се влијае, бидејќи се јавуваат како резултат од делувањето на надворешната средина.

Имајќи ги предвид резултатите добиени врз основа на оваа анализа, кои всушност се базираат на податоци од минатото и сегашноста, може да се утврдат стратегиите за развој на основното образование во наредниот период. При тоа, треба да се знае дека слабостите и заканиите го ограничуваат развојот, зголемувајќи ги проблемите и кризите, додека силните страни и можностите ја обезбедуваат позитивната основа за идниот развој.

Дијагностицирањето на актуелната состојба во основното образование во општина Карпош со помош на SWOT алатката, беше реализирано од страна на членовите на работната група, со помош на консултантите од Центарот за развој на бизнисот ВИСИОН КОНСАЛТИНГ ДОО Скопје. Истата се спроведе врз основа на податоците обезбедени во Профилот, при што многу важна додадена вредност во процесот обезбедија заклучоците и препораките од истражувањето на задоволството на родителите од квалитетот на услугите во основното образование.

Се разбира, при анализата се имаа предвид и податоците од Стратешкиот план за локален развој на општината Карпош 2009-2013, особено оние кои се однесуваат за секторската област-образование, како и податоците за националните развојни цели за основното образование, содржани во Националната програма за развој на образованието во Република Македонија 2005-2015. Резултатите од SWOT анализата се прикажани во матричен формат во табела 3.

⁶ SWOT анализата е акроним за силни и слаби страни, како и за можности и ограничувања (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)

Табела 3: SWOT анализа на состојбите во основното образование во општина Карпош

Силни страни	Слаби страни
•Финансиска поддршка од општината •Воведување на Е-дневник •Организирање на меѓуучилишни спортски игри •Постоење на бесплатни школи за цртан и анимиран филм, глума, танц, ора и сл. •Организирање на хуманитарни акции (вон – наставната) •Меѓусебна координација и соработка меѓу училиштата •Поддршка од општината во реализацијата на училишните проекти •Електронска комуникација со Бирото за развој на образованието •Добро менаџирање со училиштата •Стимулација на учениците преку стипендирање •Донесување на квалитетни одлуки преку колаборативна соработка на секое ниво •Добра сообраќајна безбедност •Квалитетен наставен кадар •Високо ниво на мултиетничка толеранција •Отвореност на училиштата за индивидуален пристап за сите деца (надарени и талентирани деца, деца со посебна потреба, и сл.) •Мотивираност на наставниот кадар за вклучување во проекти •Континуирано подобрување на материјално-техничките средства во училиштата •Успешна имплементација на новата концепција на основното образование и законската норматива •Отвореност на училиштата спрема другите институции •Пријатна атмосфера во училиштата •Учество на учениците при поставување кодекс на однесување на учениците •Соработката меѓу општината и училиштата преку комисиите во општината •Добар имиџ на училиштата	•Недоволна поддршка за деца со посебни потреби •Мотивацијата за професионален развој на наставниците и нивната финансиска поддршка •Недостаток на стручно-административен и технички кадар (социјален работник, лекар, правник, хигиеничар, чуварска служба) •Несоодветна имплементација на новини: ЕМИС и ХРМ, нови евидентни листови, како и проектот – компјутер за секое дете •Несоодветни наставни планови •Декларативна заложба на родителите за вклученост во образовниот процес •Недоволна мотивација на учениците за посета на дополнителна настава •Несоодветна и стара спортска инфраструктура •Неможност на општината да интервенира во имплементација на одредени проекти од централната власт •Нехигиена во училиштата •Неискористеност на дворни површини •Недостаток на соработка меѓу активите од различните училишта (размена на искуства меѓу наставниците) •Несоодветна искористеност на одредени инфраструктурни објекти (подрум) •Обем (мал) на вон-наставни активности •Реонизација •Недоволната искористеност и одржувањето на големите дворни површини.

Можности	Закани
•Маркетинг стратегија на училиштата •Соработка со други училишта од државата и странство •Искористување на средства од фондовите на меѓународните донатори •Иновативни начини за промоција на постигањата на учениците •Иновативни начини за промоција на годишната програма за работа •Иновативни начини за промоција на наставни планови и програми •Поддршка на училишните веб-страни за презентација на проектите од училиштата и општината •Конкурвенцијата од приватните основни училишта •Поголема вклученост на родителите во училишните процеси (реализација на проекти, носење на одлуки..) •Соработка со невладините организации од областа на образованието •Воспоставување систем за наградување на наставниот кадар преку мерење на нивните перформанси •Програми за поддршка на наставниците за доживотно учење •Програми за поддршка на развој на карактерот, животните и бизнис вештини на учениците •Искористување на потенцијалот на талентираните деца за потамошно усовршување •Искористување на новите технологии •Работно тело вклучено во правењето и имплементацијата на програмите за образование донесени од советот •Е-дневник за поголема информираност на родителите •Воведување на интерактивни табли •Проект бесплатни учебници	•Честата промена на централната и локалната власт •Конкурвенцијата од приватните училишта •Конкурвенцијата за средствата од фондовите на меѓународните донатори •Бавното спроведување на процесот на децентрализација •Недостаток на соработка помеѓу Бирото за развој на образованието и училиштата во врска со наставните програми •Злоупотребата на социјалните мрежи •Проблем за добивање на согласности од централна власт за вработување на технички персонал •Е-дневник - исклучување на социјалната интеракција (лице во лице) •Неквалитетни учебници •Неодржливост на проектите •Преголема оптовареност на учениците •Наставни предмети што несоодвествуваат на возраста на учениците •Општествената криза и кризата во семејството (немање време, желба за разговор со учениците и префрлање на вината врз наставниците) •Вмешаност на политиката во образованието •Честата измена на законската регулатива •Недоволното следење на наставниот процес од страна на советниците од БРО •Игнорантскиот однос на институциите (МОН, БРО) кон искуството од практиката •Недоволната заштита на правата на наставниците и нивната зголемена оптовареност •Описното оценување како единствен начин за оценување на учениците до 4то одделение •Премногу административна работа

Според податоците од табела 1, може да се заклучи дека беа идентификувани вкупно 78 фактори, од кои 23 се класифицирани како силни страни на основното образование во општина Карпош, 16 како негови слаби страни, 19 како можности и 20 како закани (Табела 4).

Табела 4: Класификација на факторите

Класификација на факторите	Број на карактеристиките	Процент од вкупниот Број
Силни страни	23	30 %
Слаби страни	16	20 %
Можности	19	24 %
Закани	20	26 %
Вкупно	78	100 %

Како што беше споменато претходно, овие фактори може да се групираат како внатрешни и надворешни, но и како позитивни и негативни, како што е претставено во Табела 5.

Табела 5: Внатрешни и надворешни фактори

Фактори	Внатрешни (S/W)	Надворешни (O/T)	Вкупно
Позитивни (S/O)	23	19	42
Негативни (W/T)	16	20	36
Вкупно	39	39	78

Од табелата 5 може да се извлечат следниве заклучоци:

-во SWOT матрицата подеднакво се застапени и внатрешните и надворешните фактори, такашто може да се претпостави дека движечките сили за развој на основното образование во општина Карпош за наредниот период, може да се пронајдат и во внатрешните општински потенцијали, но и во надворешното окружување и

-фактот што идентификуваните фактори коишто имаат позитивен карактер (силните страни и можностите) се 42, а негативните (слабите страни и заканите) се 36, само ја потврдува констатацијата за релативно добрата состојба во која се наоѓа основното образование во општината во овој момент, имајќи ја посебно предвид големата посветеност на Градоначалникот и општинските власти во развојот на овој сектор.

5.2. Главни заклучоци од SWOT анализата

Дополнителните објаснувања и заклучоци за изборот на силните и слабите страни, како и на можностите и заканите, во контекст на идниот развој на основното образование во општина Карпош се презентирани во продолжение, како следува:

Силни страни

Зголемената поддршка од страна на општината, особено финансиската поддршка при реализацијата на инфраструктурните проекти, е една од најјаките страни на основното образование во општина Карпош во овој момент. Тоа се потврдува и со фактот што средствата кои се издвојуваат од општинскиот буџет за оваа намена пораснале од 650 000 денари во 2009 година на 66 103 000 денари во 2010 година.

Позитивниот имиџ на училиштата кој и од страна на родителите е највисоко рангирана карактеристика при истражувањето на нивното задоволство од квалитетот на основното образование во општината е исто така една од неговите силни страни. Ова пред се се должи на доброто менаџирање со училиштата од страна на раководните тимови, високо квалитетниот и мотивиран наставен кадар, пријатната атмосфера во училиштата, добрата сообраќајна безбедност, високото ниво на мултиетничка толеранција, и континуираното подобрување на материјално-техничките средства во училиштата.

Како предност на основното образование во општина Карпош во овој момент се идентификува и отвореноста на училиштата и нивната спремност за соработка на секое ниво. Во овој контекст вреди да се истакнат меѓусебната координација на училиштата, воведувањето на електронскиот дневник за комуникација со родителите, електронската комуникација со Бирото за развој на образованието (БРО), и особено соработката на училиштата со општината преку општинските комисији. Конечно, новата концепција на основното образование и законската регулатива е успешно имплементирана во општина Карпош најмногу благодарение на отвореноста на училиштата и нивната подготвеност за соработка.

Како финална силна страна на основното образование во општина Карпош се издвојува стимулацијата на учениците за нивен напредок. Тоа се реализира преку стипендирање, организирање на бесплатни школи (за анимиран филм, танц, и сл.), голем број на воннаставни и хуманитарни активности, организирање на спортски игри со поддршка на општината, итн. Дополнително, позитивна карактеристика е отвореноста на училиштата за индивидуален пристап за сите деца (надарени и талентирани деца, деца со посебни потреби, и сл.) како и учеството на учениците при поставувањето на кодексот на однесување на учениците.

Слаби страни

Дел од претходно идентификуваните силни страни на основното образование во општина Карпош поседуваат определени слабости и постои потреба за нивно подобрување. Прво, сеуште постои простор за зголемување на поддршката и индивидуалниот пристап на децата со посебни потреби, како

и за зајакнување на соработката помеѓу активите на различните училишта преку размена на искуства меѓу наставниците. Исто така, и покрај големиот број на воннаставни и хуманитарни активности, сепак постои недостаток од поголем обем на истите. Во овој контекст, како проблем е идентификувана и недоволната мотивација на учениците за посета на дополнителната настава. Конечно, иако училиштата располагаат со високо квалитетен и мотивиран наставен кадар, постои незадоволителна финансиска поддршка што резултира со недоволна мотивација за нивен личен и професионален развој.

Резултатите од истражувањето на задоволството на родителите покажуваат дека тие се најнезадоволни од нивната вклученост во решавањето на проблемите и донесувањето на одлуките за развојот на училиштата. Сепак, и покрај нивното искажано незадоволство, искрената заложба на родителите за нивно вистинско вклучување во подобрувањето на образовните процеси е идентификувана како слаба страна на основното образование во општина Карпош во овој момент.

Од профилот на општината може да се заклучи дека генерално, просечниот број на ученици по паралелка е константен во изминатите три години благодарейќи пред се на успешно спроведената реонизација на училиштата. Сепак, реонизацијата е идентификувана како слаба страна пред се поради неможноста на учениците слободно да го изберат училиштето во кое што сакаат да се школуваат. Ова е особено важно во ситуација кога и пазарот на основно образование во Р. Македонија се либерализира и веќе се отворени и работат и првите приватни основни училишта во општина Карпош (Нова, Јахија Кемал, American School).

И покрај тоа што училишните згради во кои се изведува наставата се во релативно добра состојба со исклучок на две училишта (Братство и Димо Хаџи Димов) кои се од монтажен тип, сепак како слаба страна се идентификувани недоволната искористеност и одржувањето на спортската инфраструктура, како и на големите дворни површини и подрумските простории во училиштата.

Слаба страна на основното образование во општината е и фактот што скоро во сите училишта има недостаток на стручни лица (социјален работник, дефектолог, правник, лекар), како и на технички персонал - хигиеничари и чуварска служба поради нехигиената, но и зголемениот број на кражби и уништување на инвентарот забележани во текот на ноќните часови.

Како најголема слаба страна на основното образование во општина Карпош во овој момент се издвојува неможноста на општината да интервенира во имплементацијата на определени проекти од централната власт. Во овој контекст погледнато, како главна пречка за развојот на основното образование во наредниот период се истакнуваат несоодветните наставни планови, како и несоодветната имплементација на воведените новини (ЕМИС и ХРМ), новите евидентни листови, а особено проектот – компјутер за секое дете. Ова се потврдува со податокот од истражувањето на задоволството на родителите од основното образование во општина Карпош, според кој тие се изјасниле дека се незадоволни од искористеноста на компјутерите и интернетот во образовниот процес.

Можности

Либерализацијата на пазарот на основното образование во Р. Македонија и отварањето на трите приватни основни училишта во општина Карпош, се идентификува како можност која треба да го поттикне развојот на иновативни решенија за подобрување на квалитетот на образовниот процес

и во општинските основни училишта. За таа цел, тие треба максимално да ги искористат предностите што ги овозможуваат новите технологии. Во таа насока како клучна можност се издвојува поголемото искористување на училишните web-страни за подобра презентација на проектите од училиштата и општината како и Е-дневникот како современо и иновативно решение за следење на училишните активности на учениците од страна на нивните родители. Исто така, треба да се искористат можностите за изнаоѓање на нови иновативни начини за промоција на постигањата на учениците, годишната програма за работа и на наставните планови и програми како во рамките на училиштата така и во пошироката заедница. Една од клучните активности која треба да се реализира во иднина од страна на секое училиште посебно треба да биде изработката на маркетинг стратегија, во насока на изградување на сопствен и препознатлив бренд, со слогани, симболи и сл. Крајно, воведувањето на интерактивни табли е огромна можност за унапредување на наставниот процес во училиштата.

Со цел реализација на поголеми инфраструктурни проекти потребна е зголемена активност на самите училишта при иницирањето и подготовката на проектни апликации и искористување на можностите за нивно финансирање од страна на фондовите од меѓународните донатори.

Огромна можност за подобрување на основното образование во општина Карпош претставува подлабоката соработка на неколку нивоа. Прво, многу е битно да се искористат можностите за размена на искуства преку зголемување на соработката со останати училишта во рамките на градот Скопје, но и пошироко во Р.Македонија и во држави членки на Европската Унија. Потоа, многу значајно е да се искористи можноста за зголемена вклученост на родителите во училишните процеси (реализација на проекти, носење на одлуки..), како и можноста за зголемена соработката помеѓу родителите, невладиниот сектор, и општината во организирање на воннаставни активности во разни области (екологија, комуникациски вештини, агресија, и сл) која што ќе придонесе за подобрување на образованието во општина Карпош. Во оваа насока особено значајно е формирањето на посебно работно тело кое што ќе биде вклучено во правењето и имплементацијата на програмите за образование донесени од советот на општината.

Воспоставувањето систем за наградување на наставниот кадар преку мерење на нивните перформанси, како и програми за поддршка на наставниците за доживотно учење се добра можност за мотивација и нивно оспособување да го поддржат развојот на карактерот, животните и бизнис вештини на учениците како и максимално да го искористат потенцијалот на талентираните деца за нивно потамошно усовршување.

Закани

Комплицираната политичка состојба во Р. Македонија во моментот е особено значајна закана за развојот на основното образование во општина Карпош. Пред се битна закана е огромната партизација на македонското општество и големата вмешаност на политиката во образовните процеси, како и честата промена на централната и локалната власт што доведува до неодржливост на проектите. Во овој контекст особено се значајни опасностите кои произлегуваат од честата промена на законската регулатива и бавното спроведување на процесот на децентрализација. Непостоењето на соработка помеѓу БРО и училиштата во врска со наставните програми, недоволното следење на наставниот процес од страна на советниците од БРО, како и игнорантскиот однос на институциите (МОН, БРО)

кон искуството од практиката придонесуваат за издавање на неквалитетни учебници и воведување на наставни предмети што несоодвествуваат на возраста на учениците и нивна преголема оптовареност. Исто така, значајна закана претставува и проблемот за добивање согласност за технички персонал од централната власт што резултира со дури 118 вработени кадри во општина Карпош на определено време.

Од друга страна пак, генералната општествена, морална и духовна криза во семејството негативно влијаат врз развојот на учениците и нивната можност за надградба. Од овој аспект гледано, воведувањето на електронскиот дневник претставува закана бидејќи ја исклучува социјалната интеракција родител-наставник, што значи дека овој начин на комуникација треба да биде дополнителен, а не основен. Дополнително на ова, како закана по мотивацијата на учениците се појавува фактот што родителите не го сфаќаат сериозно, исклучиво описното оценување до 4-то одделение.

Недоволната заштита на правата на наставниците и нивната преголемата оптовареност произлезена од честите новини во наставниот процес, како и преголемиот обем на административна работа се реална закана која ја намалува нивната сигурност и ги попречува во нивниот личен и професионален развој.

Конечно, иако заострената конкурентска борба со приватните училишта како и меѓусебната конкуренција за добивање на средства од фондови на домашни и меѓународни донатори може да се смета како можност за развој на основните училишта во општина Карпош, сепак тоа претставува и закана поради фактот што средствата се лимитирани и можат да ги добијат само определен број на училишта.

5.3. Потенцијални SWOT стратегии

Врз основа на заклучоците произлезени од анализата на SWOT матрицата, на членовите на работната група им беа препорачани неколку алтернативни SWOT стратегии, кои претставуваа основа за дефинирањето на Визијата и определувањето на стратегиските насоки за идниот развој на основното образование во општина Карпош.

При тоа, стратегијата “искористи” (max-max) или “S/O стратегија” е најдобрата стратегија која би можела да се искористи во оваа ситуација. Тоа значи дека општинските основни училишта треба да се насочат кон зајакнување на своите силни страни (S) во насока на искористување на можностите (O) кои постојат во надворешното окружување.

Дополнително, се препорачува примена на “развиј” стратегија (min-max) или “W/O стратегија”, според која фокусот треба да се стави на развој на сопствените слаби страни (W) во насока на искористување на можностите (O) кои доаѓаат од надвор.

И крајно, големиот број на силни страни (S) би требало да се искористат за неутрализација на заканите (T) кои постојат во надворешното окружување што всушност претставуваат основна карактеристика на стратегијата која се нарекува “надмини” или “S/T стратегија” (max-min). Имајќи ги предвид овие препораки се утврдија Визијата, стратегиските и конкретните развојни цели, како и програмите/проектите со кои истите се планира да се достигнат.

6. СОДРЖИНА НА СТРАТЕГИСКИОТ ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ВО ОПШТИНА КАРПОШ (2011-2016)

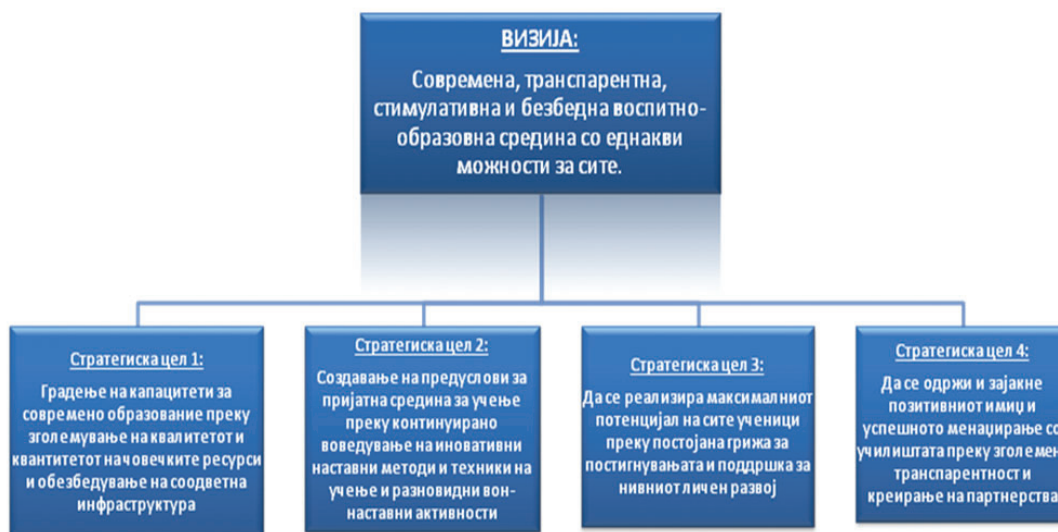
6.1. Визија и стратески цели за нејзино остварување

Визијата за развој на основното образование во општина Карпош претставува изјава за посакуваниот развој на основното образование во наредниот петгодишен период која ги отсликува вредностите и верувањата на клучните учесници во процесот на стратеското планирање.

Визијата е дефинирана врз основа на анализата, заклучоците и препораките од профилот, истражувањето на задоволството на родителите од квалитетот на основното образование и изработената SWOT анализа, при што беа земени предвид и развојните приоритети на општината произлезени од Стратешкиот план за локален развој 2009-2013, како и стратеските државни приоритети за развој на основното образование содржани во Националната програма за развој на образованието во Република Македонија 2005-2015.

На слика 2 е презентирана Изјавата за Визијата, како и клучните стратески цели за нејзино постигнување.

Слика 3: Визија и стратески цели за нејзино остварување

Јасно се гледа врската помеѓу визијата и четирите стратегиски цели во кои општината ќе ги фокусира своите напори и капацитети за развој на основното образование во идниот период. Остварувањето на визијата ќе се постигне преку континуирано вложување во човечки ресурси и инфраструктура како и со одржување и зајакнување на позитивниот имиџ на училиштата со создавање на пријатна средина за учење во која ќе се реализира максималниот потенцијал на сите ученици подеднакво.

6.2. Стратегиски и конкретни цели, програми/проекти

6.2.1. СЦ1: Градење на капацитети за современо образование преку зголемување на квалитетот и квантитетот на човечките ресурси и обезбедување на соодветна инфраструктура

Еден од клучните предуслови за постигнување на современа и стимулативна образовна средина е постојаното вложување во развојот на човечките ресурси и обезбедувањето на соодветна училишна инфраструктура. Реализацијата на оваа стратегиска цел во општина Карпош ќе се овозможи со:

- организирање на голем број обуки согласно потребите на училиштата, при што фокусот ќе се стави на оние области кои се издвоија како приоритетни (методологија за истражување, подготовка на проектни апликации за обезбедување на финансиски средства од разни донатори, современи методи и техники на учење и подучување и сл.),
- превземање на иницијативи за измени во законските регулативи, со цел подобрување на квалитетот на воспитно-образовниот процес, при што посебно се издвојува онаа за изработка на студија за можностите да се намали бројот на ученици во паралелките, со што јасно се изразува стратегиската насоченост на локалните власти кон квалитет, а не кон квантитет,
- изградба на нови и реконструкција на постоечките инфраструктурни објекти- училишни згради (нови-во населба Злокуќани и во Горно Нерези), спортски објекти, дворни површини, осовременување на кабинетите и нивно прилагодување во истражувачки лаборатории, оспособување на училишните подруми и нивно ставање во функција, реконструкција на санитарните јазли во училиштата и сл.
- целосно остварување на проектите предвидени во програмата за подобрување на енергетската ефикасност во основните училишта, како и
- со интервенирање во законската регулатива за зголемување на видот на стручен кадар во училиштата и конкретни вработување на стручни соработници (педагог, психолог, дефектолог и социјален работник), согласно потребите на училиштата.

Целосната логичка матрица, во која се наведени стратегиската цел 1, конкретните цели, но и програмите/ проектите, како и индикаторите, изворите на информации и ризиците за нивна реализација се дадени во Табела 6 .

Табела 6: Логичка матрица за СЦ 1

Стратегиска цел 1: Градење на капацитети за современо образование преку зголемување на квалитетот и квантитетот на човечките ресурси и обезбедување на соодветна инфраструктура		
<u>Конкретна цел 1.1</u> Одржување и подобрување на квалитетот на воспитно-образовниот процес со континуирано професионално усовршување на кадарот	<u>Конкретна цел 1.2</u> Да се подобри и модернизира постоечката инфраструктура и хигиено-техничките услови во училиштата	<u>Конкретна цел 1.3</u> Зголемување на бројот на стручни соработници согласно законската регулатива
<u>Конкретна цел 1.1:</u> Одржување и подобрување на квалитетот на воспитно-образовниот процес со континуирано професионално усовршување на кадарот		
Програма 1.1.1.	Проекти	
Програма за организирање на обуки, согласно потребите на училиштата	Обуки за методологија на истражување	
	Обуки за подготовка на проектни апликации за обезбедување на финансиски средства од разни донатори	
	Обуки за имплементација и одржливост на проектите во училиштата	
	Обуки за современи методи и техники на учење и подучување	
	Обуки за идентификација и работа со талентирани ученици и со ученици со посебни образовни потреби	
	Обуки за примена на ИКТ во наставата	
	Обуки за ефективно оценување на учениците	
Индикатори		Извори на информации
- Број на одржани обуки - Број на обучен наставен кадар - Области покриени со обуки		- Годишни извештаи за работата на училиштата

Ризици		
- Недоволна мотивираност на наставниот кадар за учество на обуките - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата		
Програма 1.1.2.	Проекти	
Програма за интервенирање во законската регулатива за подобрување на квалитетот на воспитно-образовниот процес	Иницирање на изработка на студија за можностите да се намали бројот на ученици во паралелките	
	Иницирање на изработка на студија за можностите за намалување на стажот на просветните работници	
Индикатори		Извори на информации
- Поднесена иницијатива до МОН за изработка на студија за можностите да се намали бројот на ученици во паралелките - Поднесена иницијатива до МОН за изработка на студија за можностите за намалување на стажот на просветните работници		- Општина Карпош - МОН - Основните училишта - БРО
Ризици		
- Долга и комплицирана процедура за измена на законската регулатива - Недоволна заинтересираност на државните институции за реализација на студиите		
Конкретна цел 1.2:		
Да се подобри и модернизира постоечката инфраструктура и хигиено-техничките услови во училиштата		
Програма 1.2.1.	Проекти	
Програма за изградба на нови и реконструкција на постоечките инфраструктурни објекти (училишни згради, спортски објекти, дворни површини)	Изградба на основни училишта (во населба Злокуќани и во Горно Нерези)	
	Проект за осовременување на кабинетите и нивно прилагодување во истражувачки лаборатории	
	Замена на азбестните кровови во основните училишта	
	Решавање на имотно-правните односи за училишните дворови	
	Реновирање на постоечките и изградба на нови спортски објекти	
	Оспособување на подрумите и нивно ставање во функција	
	Изградба на пристапни патеки за инвалидизирани лица	

Индикатори		Извори на информации	
- Изградени основни училишта во Злокуќани и Горно Нерези - Број на нови истражувачки лабаратории - Број на замените азбестни кровови - Број на решени имотно-правни односи за училишните дворови - Број на реновирани спортски објекти - Број на новоизградени спортски објекти - Број на оспособни подруми ставени во функција - Број на новоизградени пристапни патеки за инвалидизирани лица		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - Катастар на РМ - МОН - Агенција за млади и спорт	
Ризици			
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата - Недоволна комуникација помеѓу општината и државните институции			
Програма 1.2.2.		Проекти	
Програма за подобрување на хигиено-техничките услови во училиштата		Реконструкција на санитарните јазли во училиштата	
		Набавка на нови хигиенски средства	
Индикатори		Извори на информации	
- Број на реконструирани санитарни јазли - Количина и вид на набавени хигиенски средства		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош	

Ризици	
- Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата	
Програма 1.2.3.	Проекти
Програма за подобрување на енергетската ефикасност во основните училишта	Изработка на физибилити студија за можностите за замена на системите за греење во објектите на основните училишта со алтернативни извори на енергија (геотермална, соларна и сл.)
	Реконструкција на внатрешното осветлување во основните училишта со штедливи светилки
	Реконструкција на светилките во дворните места на основните училишта со штедливи светилки
	Реконструкција на осветлувањето на спортските комплекси во рамките на основните училишта
	Реконструкција на фасадите на објектите со вградување на термоизолациски елементи, како и целосна замена на врати и на прозорци со нови термички квалитетни системи
Индикатори	Извори на информации
- Изработена физибилити студија - Број на заменети светилки внатре во основите училишта - Број на заменети светилки во дворните места - Број спортските комплекси со реконструирано осветлување - Количина на заштедена електрична енергија - Број на реконструирани фасади и замеети врати и прозорци - Количина на заштедена топлинска енергија - Износ на заштедени парични средства	- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - ЕВН – подружница Карпош
Ризици	
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата - Неисплатливост на проектите	

Конкретна цел 1.3: Зголемување на бројот на стручни соработници согласно законската регулатива		
Програма 1.3.1.	Проекти	
Програма за зголемување на бројот на стручни соработници	Интервенирање во законската регулатива за зголемување на видот на стручен кадар во училиштата	
	Вработување на стручни соработници (педагог, психолог, дефектолог и социјален работник) согласно потребите на училиштата	
Индикатори		Извори на информации
- Поднесена иницијатива за измени на законската регулатива - Број на ново вработени педагози - Број на ново вработени психолози - Број на ново вработени дефектолози - Број на ново вработени социјални работници		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - Министерство за финансии - БРО
Ризици		
- Долга и комплицирана процедура за измена на законската регулатива - Недобивање согласности од Министерството за финансии - Политички влијанија (во односот помеѓу локалната и централната власт)		

6.2.2. СЦ 2: Создавање на предуслови за пријатна средина за учење преку континуирано воведување на иновативни наставни методи и техники на учење и разновидни воннаставни активности

Имајќи ја предвид Визијата за развојот на основното образование во општина Карпош, како и современите образовни трендови според кои најлесен начин за учење (особено на оваа категорија ученици) претставува учењето преку забава (edu-tainment)⁷, оваа стратегиска цел се издвојува како една од најзначајните за нејзино постигнување.

⁷терминот “edu-tainment” произлегува од англиските зборови “edu-cation” (образование) и “entertainment” (забава), со што всушност се означува “образование преку забава”, како пристап кој се почесто се користи за образование особено на помладата популација или на учениците во основното образование

Стратегија за развој на основното образование (2011-2016)

За реализација на овие стратегиски насоки, чија крајна цел е креирање на пријатна и безбедна средина за учење во основните училишта во општината, предвидени се следниве мерки:

- обезбедување на нови и современи наставно-нагледни средства и технички помагала во сите училишта, но и континуирани обуки за техничка поддршка на наставниот кадар за нивно користење и заштита,

- воведување на иновативни наставни методи (учење преку игра, проектни задачи, играње на улоги),

- продолжување на постоечките воннаставни активности, особено на оние кои се најдобро прифатени од страна на учениците, како на пример: спортските училишни игри (лига системот), пролетниот крос, школите за пливање, манифестацијата "Ем умеам ем можам" и сл.,

- организирање на нови воннаставни активности, кои ќе произлезат пред се како резултат на желбите и интересите на учениците, при што како некои интересни идеи кои беа предложени од страна на членовите на работната група се издвојуваат проектите: "Facebook на улица", "Карпош идол", "Карпош има талент", "Да ги смениме улогите", "Сакам да бидам" и др.,

- креирање на позитивна безбедносна средина за училишен живот, преку организирање на обуки за развој на комуникациски вештини, за справување со конфликти и агресивно однесување, како и реализација на проектите за создавање клима на меѓусебна доверба и разбирање ("Прифати ги различностите" и "Верувале или не") и за безбедност на интернет комуникацијата и

- анализа на моменталната состојба со безбедносната инфраструктура во училиштата по што ќе следуваат мерки за обезбедување на соодветна безбедносна инфраструктура, како на пример: проект за поставување на видео надзорни аларми и осветлување на дворните места, проект за заштита и самозаштита во случај на природни катастрофи, проект за поголема собирајна безбедност на учениците во непосредна близина на училиштата и сл.

Целосната логичка матрица, во која се наведени стратегиската цел 2, конкретните цели, но и програмите/ проектите, како и индикаторите, изворите на информации и ризиците за нивна реализација се дадени во Табела 7.

Табела 7: Логичка матрица за СЦ 2

Стратегиска цел 2: Создавање на предуслови за пријатна средина за учење преку континуирано воведување на иновативни наставни методи и техники на учење и разновидни воннаставни активности		
Конкретна цел 2.1: Подобрување на наставниот процес со обезбедување на современи наставно-нагледни средства и технички помагала	Конкретна цел 2.2: Создавање на пријатна атмосфера во училиштата преку збогатување на содржините на воннаставните активности	Конкретна цел 2.3: Креирање безбедна средина преку создавање на клима на доверба и разбирање за разликите меѓу децата и вложување во безбедносна инфраструктура
Конкретна цел 2.1: Подобрување на наставниот процес со обезбедување на современи наставно-нагледни средства и технички помагала		
Програма 2.1.1.	Проекти	
Програма за обезбедување на нови и современи наставно-нагледни-средства и технички помагала	Анализа на постоечката состојба на снабденоста со наставно-нагледни средства и технички помагала во сите училишта	
	Нацрт проект за обезбедување на нови и современи наставно-нагледни средства и технички помагала во сите училишта	
	Иновативни наставни методи (учење преку игра, проектни задачи, играње на улоги)	
Индикатори		Извори на информации
- Извештај за состојбата на снабденоста со наставно-нагледни средства и технички помагала во сите училишта - Изработен нацрт проект за обезбедување на наставно-нагледни средства и технички помагала во сите училишта - Број и вид на воведени нови наставни методи - Подобрен квалитет на наставниот процес		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН
Ризици		
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата - Отпор на наставниот кадар кон промени - Отпор на учениците кон промени		
Програма 2.1.2.	Проекти	
Програма за користење на наставно-нагледните средства и техничките помагала	Обуки за техничка поддршка на наставниот кадар за користење на техничките помагала	
	Обуки за заштита и користење на наставно-нагледните средства и техничките помагала	
	Оспособување на просторни услови за складирање на сите наставно-нагледни средства и технички помагала	

Индикатори		Извори на информации	
- Број на одржани обуки - Број на обучен наставен кадар - Области покриени со обуки - Број на простории оспособени за складирање на сите наставно-нагледни средства и технички помагала		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН	
Ризици			
- Недоволна мотивираност на наставниот кадар за учество на обуките - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата - Недоволен број на простории во училиштата			
Конкретна цел 2.2:			
Создавање на пријатна атмосфера во училиштата преку збогатување на содржините на воннаставните активности			
Програма 2.2.1.		Проекти	
Програма за продолжување на постоечките воннаставни активности	Испитување на учениците за задоволството од досегашните воннаставни активности		
	Спортски училишни игри (лига систем) во општина Карпош		
	Пролетен крос		
	Школи за пливање		
	Манифестација "Ем умеам ем можам"		
	Школа за цртан и анимиран филм		
	Школа за актерска игра		
	Школа за фолклор		
	Фестивал "Од цвет на цвет со оро и песна"		
Индикатори		Извори на информации	
- Извештај од испитувањето на задоволството - Број и вид на реализирани вон-наставни активности - Број на учесници во вон-наставните активности - Број на доделени награди		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - Медиуми	
Ризици			
- Немотиварност на наставниот кадар за реализација на вон-наставните активности - Немотиварност на учениците за учество во вон-наставните активности			

Програма 2.2.2.	Проекти	
Програма за организирање на нови воннаставни активности	Генерирање на идеи од страна на учениците за нови вон-наставни активности	
	Проект "Facebook на улица"	
	Проект "Карпош идол"	
	Проект "Карпош има талент"	
	Проект "Да ги смениме улогите"	
	Проект "Сакам да бидам"	
	Хуманитарни манифестации	
Индикатори		Извори на информации
- Листа на предложени идеи за нови вон-наставни активности - Број и вид на реализирани нови вон-наставни активности - Број на учесници во новите вон-наставни активности - Број на доделени награди - Број на реализирани хуманитарни манифестации - Број и вид на доделена хуманитарна помош - Број на лица кои примиле хуманитарна помош		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - Медиуми - Извештаи од невладини организации - Бизнес сектор
Ризици		
- Незаинтересираност на наставниот кадар за реализација на нови вон-наставните активности - Незаинтересираност на учениците за учество во нови вон-наставните активности - Недоволна заинтересираност на бизнис секторот за вклучување во хуманитарни акции		
Конкретна цел 2.3: Креирање безбедна средина преку создавање на клима на доверба и разбирање за разликите меѓу децата и вложување во безбедносна инфраструктура		
Програма 2.3.1.	Проекти	
Програма за креирање на позитивна безбедносна средина за училишен живот	Превенција од училишно насилство со организирање на обуки за комуникациски вештини (наставници, родители и ученици)	
	Обуки за справување со конфликти и агресивно однесување (наставници, родители и ученици)	
	Проект "Прифати ги различностите"	
	Проект "Верувале или не" за создавање клима на меѓусебна доверба и разбирање	
	Проект за безбедност на интернет комуникацијата	

Индикатори		Извори на информации	
- Број и вид на одржани обуки - Број на обучен наставен кадар - Области покриени со обуки - Зголемена толеранција помеѓу учениците - Подобрени комуникациски вештини - Зголемена безбедност на интернет комуникацијата		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - БРО	
Ризици			
- Недоволна мотивираност на наставниот кадар за учество на обуките - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата			
Програма 2.3.2.		Проекти	
Програма за обезбедување на соодветна безбедносна инфраструктура	Анализа на моменталната состојба со безбедносната инфраструктура во училиштата		
	Проект за мониторинг и заштита на објектите со поставување на видео надзорни аларми и осветлување на дворните места		
	Проект за заштита и самозаштита во случај на природни катастрофи		
	Проект за поголема собраќајна безбедност на учениците во непосредна близина на училиштата		
Индикатори		Извори на информации	
- Извештај за моменталната состојба со безбедносната инфраструктура во училиштата - Број на вградени видео надзорни аларми - Реализирани активности за подобра заштита и самозаштита во случај на природни катастрофи - Подобрена собраќајна безбедност на учениците во непосредна близина на училиштата		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МВР - МОН	
Ризици			
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата			

6.2.3. СЦ 3: Да се реализира максималниот потенцијал на сите ученици преку постојана грижа за постигнувањата и поддршка за нивниот личен развој

Остварувањето на оваа стратегиска цел, која треба да доведе до максимална реализација на целокупниот потенцијал на сите ученици, го фокусира значењето на индивидуалниот пристап спрема учениците и грижата за промоција на нивните образовни постигнувања, но и посветеноста кон нивниот личен развој. Ова е всушност и една од основните карактеристики на изјавата за Визијата, во која сосема јасно се изразени и “воспитната”, а не само “образовната” компонента, како и креирањето на “стимулативна” средина со “еднакви можности за сите”.

Како позначајни мерки, кои се планира да се превземат за незјино остварување се издвојуваат:

- подигнувањето на свеста за индивидуален пристап спрема учениците согласно нивните можности, способности и интереси,
- формирањето на паричен фонд за надарени ученици, но и поддршка и стипендирање на ученици од социјално загрозуени семејства и маргинализирани групи,
- формирањето на тимови од стручни лица (дефектолози) во основните училишта за работа со децата со посебни потреби,
- целосното реализирање на сите предвидени проекти во програмата за стимулирање на креативниот, личниот, психо-физичкиот и етичкиот развој на учениците, како на пр: обуки за претприемништво (обука за обучувачи), обуки за развој на карактерот и животните вештини на учениците (презентациски, преговарачки вештини и сл.), стипендирање на талентирани спортисти и др.,
- подобрувањето на промоцијата на постигнувањата на учениците преку вклучување на приватниот сектор за обезбедување на разни форми на награди, но и преку:
 - организирање на свечени настани за доделување награди и дипломи,
 - web страните на училиштата,
 - изработка на училишни билтени (електронски и сл.) и
 - публицитет во медиуми,
- иницирањето на промени во законската регулатива за преиспитување на начинот на оценување на учениците од 1-4 одделение (исклучиво описното оценување), за кое беше потенцирано дека постои незадоволство кај голем број од родителите,
- унифицираното следење на постигнувањата на учениците, но и продолжување на имплементацијата на Е-дневникот, како современо и иновативно решение за следење на училишните активности на учениците од страна на нивните родители.

Целосната логичка матрица, во која се наведени стратегиската цел 3, конкретните цели, но и програмите/ проектите, како и индикаторите, изворите на информации и ризиците за нивна реализација се дадени во Табела 8.

Табела 8: Логичка матрица за СЦ 3

Стратегиска цел 3: Да се реализира максималниот потенцијал на сите ученици преку постојана грижа за постигнувањата и поддршка за нивниот личен развој	
<u>Конкретна цел 3.1:</u> Создавање стимулативна средина во која учениците ќе го постигнат целосниот потенцијал во нивниот образовен, креативен, личен, психо-физички и етички развој согласно сопствените можности, способности и интереси	<u>Конкретна цел 3.2:</u> Да се охрабри, подобри и реализира континуираното следење и промоција на постигнувањата на учениците
<u>Конкретна цел 3.1:</u> Создавање стимулативна средина во која учениците ќе го постигнат целосниот потенцијал во нивниот образовен, креативен, личен, психо-физички и етички развој согласно сопствените можности, способности и интереси	
Програма 3.1.1.	Проекти
Програма за стимулирање на учениците за постигнување на подобри образовни резултати	Подигнување на свеста за индивидуален пристап спрема учениците согласно нивните можности, способности и интереси
	Формирање на паричен фонд за надарени ученици
	Поддршка и стипендирање на ученици од социјално загрозени семејства и маргинализирани групи
	Формирање на тимови од стручни лица (дефектолози) во основните училишта за работа со децата со посебни потреби
Индикатори	Извори на информации
- Број на ученици спрема кои се применува индивидуален пристап - Формиран фонд за надарени ученици - Број на надарени ученици кои добиле стипендија - Број на ученици од социјално загрозени семејства кои добиле стипендија - Број на ученици од маргинализирани групи кои добиле стипендија - Број на формирани тимови од стручни лица (дефектолози)	- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - НВО сектор - Извештај од фондот за надарени ученици - Бизнис сектор
Ризици	
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата - Недоволна заинтересираност на бизнис секторот - Недоволна мотивираност на наставниот кадар за индивидуален пристап - Недоволен број на наставен кадар за формирање на тимови	

Програма 3.1.2.	Проекти	
Програма за стимулирање на креативниот, личниот, психо-физичкиот и етичкиот развој на учениците	Развој на креативноста преку обуки за претприемништво (обуки за обучувачи)	
	Обуки за развој на карактерот и животните вештини на учениците (презентациски, преговарачки вештини и сл.)	
	Стипендирање на талентирани спортисти	
	Проект за зголемување на свесноста за здрава храна како превенција од болести	
	Проект-“Да учиме во здрава и чиста училишна околина”	
	Проект за подигнување на свеста на учениците за начинот на заштита и превенцијата од сексуално преносливите болести	
	Проект за поддршка на етичкиот развој на учениците	
Индикатори		Извори на информации
- Број и вид на одржани обуки - Број на обучен наставен кадар - Области покриени со обуки - Подобрен степен на развиеност на свеста за претприемништво - Број на доделени стипендии на талентирани спортисти - Зголемена свест кај учениците за здрава исхрана - Зголемена свест кај учениците за здрава и чиста училишна околина - Подигната свест на учениците за начинот на заштита и превенцијата од сексуално преносливите болести - Подобар етички развој на учениците		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - НВО сектор - Бизнис сектор
Ризици		
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата - Недоволна заинтересираност на бизнис секторот - Немотивираност на наставниот кадар и учениците за учество во проектите и обуките		
Конкретна цел 3.2: Да се охрабри, подобри и реализира континуираното следење и промоција на постигнувањата на учениците		
Програма 3.2.1.	Проекти	
Програма за промоција на постигнувањата на учениците	Вклучување на приватниот сектор за обезбедување на разни форми на награди	
	Промоција на постигнувањата на учениците преку: - организирање на свечени настани за доделување награди и дипломи - web страниците на училиштата - изработка на училишни билтени (електронски и сл.) - публицитет во медиуми	

Индикатори		Извори на информации	
- Број на фирми вклучени во донирање на награди - Број на доделени награди - Износ на доделени средства за награди - Број на организирани свечени настани за доделување награди и дипломи - Број на изработени web страни на училиштата - Број на издадени билтени - Обем на застапеност на информации за училиштата во медиумите		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - НВО сектор - Бизнис сектор	
Ризици			
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата - Недоволна заинтересираност на бизнис секторот			
Програма 3.2.2.		Проекти	
Програма за следење на постигнувањата на учениците	Иницирање на промени во законската регулатива за преиспитување на начинот на оценување на учениците од 1-4 одделение (исклучиво описното оценување)		
	Унифицирано следење на постигнувањата на учениците		
	Проект ” Е-дневник”		
Индикатори		Извори на информации	
- Поднесена иницијатива за промена на законската регулатива за начинот на оценување на учениците од 1-4 одделение - Број на училишта кои го користат Е-Дневникот - Број на наставници кои секојдневно го ажурираат Е-Дневникот - Број на родители кои ги следат постигањата на децата преку Е-Дневникот - Зголемен успех на учениците како резултат на подобрата контрола преку Е-Дневникот		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - БРО	
Ризици			
- Недоволна техничка обука на наставниците и родителите за користење на Е-Дневникот - Отпор спрема нови технологии од страна на наставниот кадар - Недоволна заинтересираност на државните институции за промена на законската регулатива			

6.2.4. СЦ 4: Да се одржи и зајакне позитивниот имиџ и успешното менаџирање со училиштата преку зголемена транспарентност и креирање на партнерства

Доброто менаџирање со училиштата од страна на раководните тимови и високо квалитетниот наставен кадар доведе до ситуација во која позитивниот имиџ на училиштата претставува една од најсилните страни на основното образование во општина Карпош во овој момент.

Од друга страна либерализацијата на пазарот на основното образование во Р. Македонија и отварањето на трите приватни основни училишта во општината, се идентификува како можност која треба да го поттикне развојот на иновативни решенија за подобрување на квалитетот на образовниот процес и во општинските основни училишта.

Имајќи ги предвид овие согледувања членовите на работната група, заедно со консултантите, со примена на “искористи” (max-max) или “S/O стратегија”, ја определија оваа стратегиска цел, како една од клучните за идниот развој на основното образование во општина Карпош. Дополнително, “развиј” стратегија (min-max) или “W/O стратегија”, ги идентификува транспарентноста и креирањето на партнерства (слаби страни), како клучни активности кои треба дополнително да се зајакнат, за да се одржи и зајакне позитивниот имиџ и успешното менаџирање со училиштата.

Во таа насока се предвидува реализација на следниве најзначајни проекти:

- збратимување со училишта од Западна Македонија, како и со училишта од држави членки на Европска Унија и студиски престои во истите,
- проектите: “Нашето училиште домаќин на сите збратимени училишта”, но и “Нашите ученици гости во збратимените училишта”,
- реализирање на заеднички проекти и размена на искуства помеѓу училиштата на општинско ниво (вклучувајќи ги и приватните училишта) и рушењето на стереотипите и бариерите, т.е. зголемување на свеста за “конкурентска соработка”,
- проектите за поголемо вклучување на родителите и учениците во менаџирањето со училиштата, како што се: обуки на родителите за изработка на мали училишни проекти, формирање на алумни асоцијации за секое училиште и сл.,
- креирање на општински активи по определени наставни подрачја (природни и општествени науки, одделенски наставници, јазичари, класни раководители и сл.),
- мотивирање на наставниците за вклучување во истражувачки проекти со цел- поттикнување на нивната интелектуална слобода,
- континуирано истражување на имиџот на училиштата и изработката на маркетинг стратегии и web страни за секое училиште посебно,
- поголема поддршка на промоцијата на училиштата од страна на општината преку: печатење на разни промотивни материјали (флаери, брошури....), вклучување на наставниот кадар во општинскиот

весник, простор за информации за училиштата на општинската web страна и во емисијата "Карпош визија" и сл.

Целосната логичка матрица, во која се наведени стратегиската цел 1, конкретните цели, но и програмите/проектите, како и индикаторите, изворите на информации и ризиците за нивна реализација се дадени во Табела 9 .

Табела 9: Логичка матрица за СЦ 4

Стратегиска цел 4: Да се одржи и зајакне позитивниот имиџ и успешното менаџирање со училиштата преку зголемена транспарентност и креирање на партнерства			
<u>Конкретна цел 4.1:</u> Зголемена соработка помеѓу училиштата на општинско, регионално, државно и меѓународно ниво	<u>Конкретна цел 4.2:</u> Подобрување на менаџирањето со училиштата преку разни форми на партнерство на повеќе нивоа	<u>Конкретна цел 4.3:</u> Поттикнување на интелектуалната слобода на наставниот кадар	<u>Конкретна цел 4.4:</u> Да се подобри информирањето на јавноста за активностите и постигнувањата на училиштата
<u>Конкретна цел 4.1:</u> Зголемена соработка помеѓу училиштата на општинско, регионално, државно и меѓународно ниво			
Програма 4.1.1.	Проекти		
Програма за збратимување со училишта на регионално, државно и меѓународно ниво	Збратимување со училишта од Западна Македонија		
	Збратимување со училишта од држави членки на Европска Унија и студиски престои во истите		
	Проект "Нашето училиште домаќин на сите збратимени училишта"		
	Проект "Нашите ученици гости во збратимените училишта"		
Индикатори		Извори на информации	
- Број на збратимени училишта од Западна Македонија - Број на збратимени училишта од држави членки на Европска Унија - Број на реализирани студиски престои во училишта од ЕУ - Број на средби помеѓу збратимените училишта одржани во училиштата од општина Карпош - Број на средби помеѓу збратимените училишта одржани во училиштата надвор од општина Карпош		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - Канцеларија на ЕУ во РМ	

Ризици	
- Недоволен интерес на училиштата од Западна Македонија за овој тип на соработка - Недоволен интерес на училиштата од ЕУ за овој тип на соработка - Јазични бариери	
Програма 4.1.2.	Проекти
Програма за заеднички проекти помеѓу училиштата на општинско ниво (вклучувајќи ги и приватните училишта)	Проект за рушење на стереотипи и бариери-зголемување на свеста за “конкурентска соработка”
	Размена на искуства помеѓу училиштата преку споделување на позитивни студии на случај во разни области: - Средување на училишните дворови - Организирање на настава во природа - Хуманитарни продажни изложби
Индикатори	Извори на информации
- Зголемена свесност за конкурентска соработка помеѓу училиштата во општина Карпош - Број на споделени искуства во областа на средување на училишните дворови - Број на споделени искуства во областа на организирање на настава во природа - Број на споделени искуства во областа на хуманитарни продажни изложби	- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош
Ризици	
- Немотивираност на училиштата за споделување на искуства - Недоволна соработка со приватните основни училишта поради стереотипи	
Конкретна цел 4.2: Подобрување на менаџирањето со училиштата преку разни форми на партнерство на повеќе нивоа	
Програма 4.2.1.	Проекти
Програма за поголемо вклучување на родителите и учениците во менаџирањето со училиштата	Обуки за подобрување на партнерските односи на наставниците и родителите
	Обуки на родителите за изработка на мали училишни проекти
	Проект за подигање на свеста кај родителите за волонтерска работа
	Обуки за партиципација на учениците во менаџирањето со училиштата
	Формирање на алумни асоцијации за секое училиште

Индикатори		Извори на информации	
- Број и вид на одржани обуки - Број на обучен наставен кадар - Области покриени со обуки - Подигната свест за волонтерска работа на родителите - Изработка на мали училишни проекти - Број на изработени мали училишни проекти од страна на родителите - Број на обучени родители за - Број на формирани алумни асоцијации - Број на членови во алумни асоцијациите		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - БРО - Извештај од работата на совет на родители	
Ризици			
- Недоволна мотивираност на родителите за вклучување во менаџирањето со училиштата - Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата			
Програма 4.2.2.		Проекти	
Програма за креирање на општински активи по определени наставни подрачја	Проект за креирање на општински активи во областа на природните науки		
	Проект за креирање на општински активи во областа на општествените науки		
	Проект за креирање на општински актив на одделенските наставници		
	Проект за креирање на општински актив на јазичарите		
	Проект за креирање на општински актив по класни предмети		
Индикатори		Извори на информации	
- Креиран општински актив во областа на природните науки - Креиран општински актив во областа на општествените науки - Креиран општински актив на одделенските наставници - Креиран општински актив на јазичарите - Креиран општински актив по класни предмети		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош	
Ризици			
- Недоволна заинтересираност на наставниот кадар за меѓусебна соработка - Презафатеност на наставниот кадар			

Конкретна цел 4.3: Поттикнување на интелектуалната слобода на наставниот кадар			
Програма 4.3.1.		Проекти	
Програма за мотивирање на наставниците за вклучување во истражувачки проекти		Формирање на комисии за избор и одобрување на проекти	
		Вклучување на општината при промоција на истражувачите проекти	
		Стимулирање на наставниците за пренесување на искуства	
		Критериуми и систем на финансиско наградување на наставниот кадар	
Индикатори		Извори на информации	
- Формирана комисија за избор и одобрување на проекти - Број на одобрени и реализирани проекти - Учество на општината при промоција на истражувачите проекти - Број на пренесени искуства помеѓу наставниците - Креиран систем на финансиско наградување на наставниот кадар		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - МОН - БРО - НВО - Бизнис сектор	
Ризици			
- Недоволна мотивираност и искуство на наставниот кадар за изработка на истражувачки проекти - Недоволна ангажираност на општината при промоција на истражувачките проекти на наставниот кадар - Несогласување околу критетриумите на финансиско наградување на наставниот кадар			
Конкретна цел 4.4: Да се подобри информирањето на јавноста за активностите и постигнувањата на училиштата			
Програма 4.4.1.		Проекти	
Програма за подобрување на имиџот на училиштата		Истражување на имиџот на училиштата	
		Изработка на маркетинг стратегии за сите училишта	
		Изработка на web страната за секое училиште	
Индикатори		Извори на информации	

- Извештај од спроведените истражувања на имиџот на училиштата - Број на изработени маркетинг стратегии на училиштата - Број на изработени web страни на училиштата		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во - општина Карпош	
Ризици			
- Недостиг на сопствени финансиски средства на општината - Недостиг на сопствени финансиски средства на училиштата			
Програма 4.4.2.		Проекти	
Програма за поддршка на промоцијата на училиштата од страна на општината		Печатење на разни промотивни матерјали (флаери, брошури....)	
		Вклучување на наставниот кадар во општинскиот весник	
		Простор за информации за училиштата на општинската web страна	
		Информации за училиштата во емисијата ”Карпош визија”	
Индикатори		Извори на информации	
- Број и вид на печатени промотивни материјали - Број на објавени статии напишани од наставниците во општинскиот весник - Искористеност на просторот за информации на општинската web страна - Застапеност на информации за училиштата во емисијата ”Карпош визија”		- Годишни извештаи за работата на училиштата - Информација за состојбата во основните училишта во општина Карпош - Медиуми - Општински весник	
Ризици			
- Недоволна мотивираност на наставниците за пишување на статии - Недоволен простор во општинскиот весник - Недоволна желба за постирање на информации на општинската веб страна - Незаинтересираност на уредниците на ”Карпош визија” за вклучување на информации за основното образование			

7. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА

Предложената Стратегија за развој на основното образование во општина Карпош (2011-2016) треба да претставува рамка која ќе служи како водич при изготвувањето на развојните и годишните акциони планови на основните училишта, а со тоа и за утврдување на приоритетите во годишните општински програми за дејноста образование.

Во акционите планови треба да се изврши приоретизација на предвидените проекти, со оглед на фактот што ресурсите на општината се ограничени. Приоретизацијата најдобро е да биде направена во заедничка координација помеѓу Градоначалникот, претставници од општинскиот совет (посебно од Комисијата за образование), вработените во администрацијата (посебно во Одделението за образование) и директорите на училиштата, кои би требало да бидат и носители на работното тело за имплементација на стратегијата, од чија мотивација и заложби во голема мера ќе зависи нејзиното успешно спроведување.

Еден од најдемократските, најлесени најчесто применуван метод за утврдување на приоритетните проекти е нивното рангирање (на скала од 1 до 5) од страна на сите членови на работното тело, врз основа на 2 критериуми и тоа: приоритет според важност и приоритет според можност за реализација. Вкупниот приоритет се добива како нивна средна вредност, при што 1 означува најниска вредност (најмал приоритет), а 5 најголема вредност (најголем приоритет). Во табела 10 е дадена форма на табела (акционен план) со приоретизација на проектите, согласно наведениот метод.

Табела 10: Акционен план со приоретизација на проектите

Наслов на проектот	Времетраење на проектот (месеци)	Буџет на проектот	Одговорни за имплементација / Партнери	Приоритет според важност (1-5)	Приоритет според можност за реализација (1-5)	Вкупен приоритет (1-5)
Проект 1:						
Проект 2:						
Проект 3:						
Проект 4:						

За сите проекти кои ќе бидат вклучени во Акциониот план се препорачува да се изработи проектна карта за краток опис на проектната идеја, чија форма е дадена во Анекс 3 на овој документ. Проектната карта е одличен инструмент кој треба да биде пополнет од сите заинтересирани страни (родители, ученици, наставници, вработени во општинската администрација и др.), кои имаат идеи за коишто сметаат дека треба да бидат дел од стратегискиот документ.

За подетален опис на проектната идеја, потребно е да се пополни проектниот формулар кој е презентираан во Анекс 4 на овој документ. Овој формулар е особено корисен во моментот кога со проектната апликација се аплицира пред потенцијален инвеститор, донатор и сл., заради обезбедување на финансиски средства.

Покрај ефективното лидерство и максималната посветеност на членовите на работно тело, како клучни фактори за успешна имплементација на стратегијата се издвојуваат и активната партиципација на сите заинтересирани страни (учениците, наставниците, родителите, НВО и бизнис секторот, локалните медиуми и др.), како и одржливоста на акционите планови имајќи ги предвид буџетските средства и останатите ресурси со кои располага општината.

Стратегискиот план, всушност треба да се сфати и како средство за комуникација со целокупната јавност, како и добра основа за мобилизирање на сите заинтересирани страни, а особено на потенцијалните инвеститори со цел- привлекување на парични средства од домашни и странски фондови (ЕУ, УСАИД и сл.).

Ова посебно се однесува на Визијата која треба да биде пренесена на јасен и разбирлив начин до сите вработени во основните училишта и во општинската администрација, како и до политичките претставници во Советот и воопшто до целата локална јавност, бидејќи само на тој начин таа ќе ја оствари својата клучна цел-“да претставува извор на мотивација и енергија, дури и во тешки состојби”. Планот за имплементација треба да вклучува и план за континуиран мониторинг и евалуација за тоа како се остваруваат стратегиските цели. Клучните прашања на кои треба да се даде одговор при следењето и оценката на планот се следниве:

- Чија ќе биде одговорноста за овие активности ?
- Во кои временски интервали ќе се дава оценката ?
- Во која мерка се остварени Визијата и стратегиските цели ?
- Дали се случиле определени промени во надворешното и/или внатрешното окружување кои налагаат промени во стратегискиот план ?
- Дали има потреба од изменување и/или надополнување на планот ?
- Дали и што навистина е променето во основното образование како резултат на превземените активности?
- Дали се остварени индикаторите?

Процесот на контрола всушност треба да се состои од следниве 3 чекори:

1. утврдување на стандарди (индикатори),
2. споредување на остварувањата со стандардите и
3. превземање на корективна акција.

При тоа, дефинирањето на индикаторите претставува најважниот чекор во овој процес. Како индикатори се препорачува да се користат “индикаторите за мерење на квалитетот на работата на училиштата”, подготвени од страна на Државниот просветен инспекторат при МОН, врз основа на кои беа креирани и прашањата за истражувањето на задоволството на родителите кое беше спроведено на почетокот на овој процес.

Целта на индикаторите е: да се процени квалитетот на работата на училиштата врз основа на однапред дефинирани критериуми, да се идентификуваат областите за кои е потребно дополнително подобрување и да се оспособи раководниот кадар да донесува издржани одлуки за зајакнување на силните и надминување на слабите страни од работата на училиштата.

При нивното утврдување секогаш треба да се има предвид дека крајна цел на реализацијата на сите проектни активности всушност треба да биде зголемувањето на квалитетот на образовните услуги а со тоа и на индексот на задоволството на клиентите (учениците и нивните родители).

Од овие причини се препорачува (покрај интерната самоевалуација и интегралната евалуација реализирана од страна на државните просветни инспектори), минимум еднаш во годината да се реализира и екстерна евалуација преку испитување на нивното задоволство, за да се открие трендот на овој индекс во подолг временски период, а со тоа и ефектите од реализираните активности.

8. АНЕКСИ

8.1. Анекс 1: Учесници во процесот на изработка на Стратегијата за развој на основното образование во општина Карпош (2011-2016)

Листа на учесници во процесот на изработка на Стратегијата за развој на основното образование во општина Карпош (2011-2016)

Реден број	Име и презиме	Институција
1	Мирјана Поповска	Одделението за образование - Општина Карпош
2	Љупка Трајчевска	Одделението за образование - Општина Карпош
3	Драгица Ивановска	Одделението за образование - Општина Карпош
4	Јелка Савиќ Тасевска	Одделението за образование - Општина Карпош
5	Аце Миноски	Член на советот на Општина Карпош
6	Цветанка Мишевска	Член на советот на Општина Карпош
7	Билјана Костова	Член на советот на Општина Карпош
8	Елеонора Стрезовска	Војдан Чернодрински (директор)
9	Татјана Неческа	Војдан Чернодрински (педагог)
10	Маја Лазаревска	Војдан Чернодрински (наставник)
11	Вања Спирковска	Војдан Чернодрински (наставник)
12	Елка Даскалова	Вера Циривири Трена (директор)
13	Кети Таневска	Вера Циривири Трена (наставник)
14	Љубинка Ловачева	Вера Циривири Трена (наставник)
15	Петре Крстевски	Братство (наставник)
16	Весна Стојанова	Братство (наставник)
17	Бахрије Ибраими	Братство (наставник)
18	Марија Тодоровска	Братство (директор)
19	Христина А. Борисовска	Христијан Тодоровски Карпош (директор)
20	Соња А. Неделковска	Христијан Тодоровски Карпош (родител)
21	Валентина Ковачевска	Христијан Тодоровски Карпош (наставник)
22	Драги Петковски	Аврам Писевски (директор)
23	Елизабет Солтирова	Аврам Писевски (психолог)
24	Горица Бошковска	Аврам Писевски (наставник)
25	Мурат Ирмек	Јахија Кемал (директор)
26	Сурија Таук	Јахија Кемал (ПР)
27	Анета Ѓорѓиевска	Димо Хаџи Димов (наставник)
28	Катица Д. Муратовска	Димо Хаџи Димов (наставник)

29	Виолета Ѓорѓиева	Димо Хаџи Димов (психолог)
30	Катерина Беговска	Лазо Трповски (директор)
31	Рената Поповска	Лазо Трповски (педагог)
32	Даниела Панајотовска	Петар Поп Арсов (Педагог)
33	Татијана Савеска	Петар Поп Арсов (директор)
34	Билјана Павлеска	Владо Тасевски (педагог)
35	Ирена Кофиловска	Владо Тасевски (директор)
36	Живка Пројчевска	Јан Амос Коменски (наставник)
37	Биљана Јованова	Јан Амос Коменски (родител)
38	Маја Старова	Јан Амос Коменски (директор)
39	Игор Андреев	Консултант
40	Виктор Ѓорѓиевски	Консултант

Финализација на документот		
Име и Презиме	Институција	Функција
Мира Поповска	Општина Карпош	Раководител на одделението за образование
Љупка Трајчевска	Општина Карпош	Координатор на процесот за изработка на стратегијата
Игор Андреев	ВИСИОН КОНСАЛТИНГ	Консултант
Виктор Ѓорѓиевски	ВИСИОН КОНСАЛТИНГ	Консултант
Марика Башеска - Ѓорѓиевска	ВИСИОН КОНСАЛТИНГ	Консултант

8.2. Анекс 2: Предлог – проектна карта за краток опис на проектна идеја

Стратегиска цел 1:	Кој сектор ќе биде одговорен за имплементација на проектот (носител на проектот)
Конкретна цел 1.1:	
Програма 1.1.1:	
Наслов на проектот:	
Цели на проектот:	
Краток опис и оправданоста на проектот:	
Целни групи:	Очекувани резултати:
Можни заинтересирани страни (стеикхолдери) кои би имале интерес од резултатите на проектот:	Потребни ресурси: -луѓе-проектен тим (нивни улоги и одговорности), -опрема, простории, -консултантска помош, -финансиски ресурси и др.
Индикатори:	Основна временска рамка: -почеток на проектот: -крај на проектот: -времетраење:
Вкупен предвиден буџет:	Извори на финансирање:

8.3. Анекс 3: Предлог-проектен формулар за подетален опис на проектна идеја

Име на проектот	
Носител на проектот	
Потребни средства за реализација на проектот	
Потребно време за реализација на проектот	

А. Опис на проектот

1. Резиме (макс 200 зборови)
2. Основи за проектот (макс. 400 зборови)
 - Дефинирање на проблемот и негова оценка
 - Состојба во целното подрачје (не/постоење на соодветен објект / услуга)
 - Идентификација на целната група (корисници / уживатели на резултатите)
 - Оценка на потребите и барањата на целната група, односно проценка на бројот на директни корисници / уживатели на резултатите
3. Опис на проектот (макс. 600 зборови)
 - Цели на проектот
 - Локација на проектот
 - Очекувани резултати од проектот
 - Степен на завршување на објект/услуга со спроведување на проектот
 - Придонес во создавање на претпоставки и подобрување на условите за економскиот развој
 - Придонес во подобрување на квалитетот на живот
 - Ризици и претпоставки за реализацијата на проектот
 - Одржливост на проектот
4. Времетраење и динамика на реализација на проектот (макс. дополнителни 100 зборови)
 - Активности во рамките на проектот
 - Носители на активностите на проектот
 - Временски распоред/редослед на активностите

	Активност	Ресурси (број на луѓе)	Потребни финансиски средства	Временска рамка	Локација, место	Одговорно лице, институција
1						
2						
3						
4						
5						
6						

5. Финансиска конструкција на проектот

- Предмер пресметка за проекти од тврда инфраструктура (градежни проекти)
- Предлог-буџет за проекти од мека инфраструктура (институционална изградба)
- Предлог-буџет за проекти за економски развој

Категорија на трошоци	Единица	Број на единици	Поединечна цена	Вкупна цена
Градежни зафати				
Патни трошоци				
Човекови ресурси				
...				
...				
XXXXXXXXXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	ВКУПЕН ИЗНОС	

Доколку има потреба, додадете редови во табелата.

6. Дали предлог-проектот резултира со зголемена енергетска ефикасност или генерира позитивни ефекти по животната средина (или еколошка ефикасност) и на кој начин?

7. Кој односно, кое тело ќе раководи со употребата и одржувањето на објектот/услугата и на кој начин ќе биде реализирано одржувањето на објектот/услугата?

8. На кој начин ќе биде обезбедено финансирањето на објектот/услугата во иднина?

9. Дополнителни информации во зависност од специфичноста на проектот (макс. 200 зборови)

- Проектна документација
- Постоење на техничка документација
- Дозволи за градба:

Дали е обезбедена градежна дозвола?

Чија сопственост е земјиштето, дали е регулирана неговата употреба и на кој начин?

• Влијанија на предлог проектот на животната средина (позитивни/негативни) врз клучните еколошки области:

- о Загадување на воздух, вода, почва
- о Бука, миризба
- о Флора и фауна
- о Културно и историско наследство
- о Геолошки пореметувања

8.4. Анекс 4: Предлози за проекти добиени од страна на директорите

СЦ1: Градење на капацитети за современо образование преку зголемување на квалитетот и квантитетот на човечките ресурси и обезбедување на соодветна инфраструктура

Општинско основно училиште	Предложени проекти
“Аврам Писевски”	- реконструкција на училишен кров - решавање на проблем со запушена канализациска мрежа - санација на парните котли за греење - обезбедување на услови за работа на психолог - обезбедување на услови за дефектолог и социјален работник
“Војдан Чернодрински”	- обележување и поставување на безбеден пристап на учениците со посебни потреби до училишната зграда - расчистување и обнова на подрумските простории - воведување на нови иновативни кабинети (роботика, фотографија) како да заштедиме енергија - можност за поставување на колектори - воведување на мобилен дефектолог на ниво на општина
“Братство”	- работа со деца со посебни потреби - реконструкција на училишната зграда - целосно обезбедување на училиштето - комплетна замена на електрична инсталација - вработување на психолог на албански наставен јазик - вработување на дефектолог
“Димо Хаџи Димов”	- тековен професионален развој на наставниот кадар - реконструкции или проширување на веќе постоечките објекти на училиштето - уредување на дворната површина - замена на постоечките светилки за осветлување на училиштето со светилки со економична потрошувачка - затоплување на училишниот објект со друг поекономичен на систем на згревање од парното греење (сопствено парно греење) - проширување на стручниот тим со вработување на дефектолог

“Јан Амос Коменски”	- обуки за изготвување на објективни тестови на знаење - реконструкција на фискултурната сала - уредување на дворна површина - проширување на стручната служба со дефектолог
“Лазо Трповски”	- обука за наставници и стручна служба за работа со деца со посебни потреби (особено со аутистични дечиња) - концепт за максимално квалитетно искористување на дворната површина во училиштето - ангажирање(мобилно или визитинг) на дефектолог во училиштето
“Вера Циривири-Трена”	- потребни обуки за наставниците (ќе се спроведат анкети и од добиените резултати ќе се видат кои обуки се потребни) - обележување и поставување на безбеден пристап на учениците со посебни потреби до училишната зграда - бетонирање на фудбалското игралиште - реновирање на санитарните јазли во целодневна настава - како да заштедиме енергија - можност за поставување на колектори - потреба од социјален работник

СЦ2: Создавање на предуслови за пријатна средина за учење преку континуирано воведување на иновативни наставни методи и техники на учење и разновидни воннаставни активности

Општинско основно училиште	Предложени проекти
“Аврам Писевски”	- опремување на кабинетите за одделенска настава - опремување на кабинетите за предметите од групата на природни науки и техниката - арт и музико терапија (преку организирање на драмска, ликовна секција и ритмички танци) - обезбедување и поставување на камери
“Војдан Чернодрински”	- електронска табла - документ камера - проект „Безбедност на интернет“- вклучување и на родители и обука за нив поголемите ученици ментори на малите - како рано да откриеме било какво злоставување врз дете (психичко, физичко, сексуално) - поставување на решетки на прозори

<i>“Братство”</i>	- нагледни средства и помагала –одделенска настава (интерактивни табли) - нагледни средства и помагала –предметна настава (интерактивни табли) - целосно и редовно осветлен училишен простор - обезбедување на училишниот објект - редовно одржување на електричната, водоводната и громобранската инсталација - редовно сервисирање на ПП-апаратите
<i>“Димо Хаџи Димов”</i>	- обезбедување на нови наставно нагледни-средства и технички помагала - соработка со други училишта преку организирање и реализирање на работилници за развивање на креативноста на учениците (керамичка работилница, дизајн и изработка на накит, сликање на стакло и текстил) - инсталирање на систем на картица за регистрирање на влез и излез на вработените од училиштето
<i>“Јан Амос Коменски”</i>	- креативни работилници - превенција на насилно однесување - безбедност на интернет
<i>“Лазо Трповски”</i>	- обука за складирање,чување и користење на нагледните средства и техничките помагала во училиштето - „Да ги смениме улогите,, - децата прават програма за работа на своето училиште(како тие би сакале да функционира нивното училиште од почеток до крај во секој сегмент)-за учениците од 6, 7 и 8 одделение
<i>“Вера Циривири-Трена”</i>	- бели табли со користење на маркери 10 ком. - да ги вклучиме и родителите за да бидат дел од училишното живеење- WIN-WIN стратегија - детство без насилство - психолошко советуваиште за поддршка на програмата за борба против насилството - проект за развивање на комуникациски вештини во прилог спречување на насилство меѓу деца -деца, возрасни -деца и возрасни-возрасни

СЦ 3: Да се реализира максималниот потенцијал на сите ученици преку постојана грижа за постигнувањата и поддршка за нивниот личен развој

Општинско основно училиште	Предложени проекти
“Аврам Писевски”	- афирмација на учениците кои имаат високи постигања - етика во користење на современите медиуми (интернет) - учество во креативни работилници (млади пронаоѓачи, млади истражувачи) - анализа на постигнатите резултати на учениците на ниво на општина и пофалби и награди за најдобрите - натпревари на знаење - саем на училишни проекти, саем на знаење
“Војдан Чернотрински”	- проект за награди, пофалби, стипендии за учениците со постигнати успеси - проекти за задолжителни посети на музеи, библиотеки, изложби - проект „Помогни на оној на кого му треба твојата помош“ - изработка на web сајт за училиштето - изработка на месечен билтен - обука на наставниците за евалуација и самоевалуација
“Братство”	- стипендирање на учениците - организирање на натпревари-доделување на дипломи и награди - организирање на школи за модерен танц, балет и ритмика - ликовна и музичка школа - web страна - билтен на училиштето - организирање на училишна олимпијада по предмети
“Димо Хаџи Димов”	- креирање училишна политика за оценување на постигањата на учениците - поттикнување на свеста на учениците за спортот и градење на здрави навики - грижа за природата – подигање на еко свеста - набавка на видео бим за презентирање на тековните ученички трудови - изработка на Монографија за педесет годишниот јубилеј
“Јан Амос Коменски”	- етика во училницата
“Лазо Трповски”	- завршна манифестација на ниво на училиште за сите ученици со акцентирана програма за промоција на постигнувањата
“Вера Циривири-Трена”	- да остане проектот за стипендирање и прослава за полуматурантите - работилници со изработки од учениците и вреднување на истите - изработка на web сајт за училиштето - обука на наставниците за евалуација и самоевалуација

СЦ 4: Да се одржи и зајакне позитивниот имиџ и успешното менаџирање со училиштата преку зголемена транспарентност и креирање на партнерства

Општинско основно училиште	Предложени проекти
“Аврам Писевски”	- збратимување со друго училиште на било кое ниво - прифаќање на разликите и толеранција - помош на родителите во извршување на родителските обврски (потребно поради ниското социо-економско и образовно ниво на родителите) - обука за учество во мали училишни проекти на родителите - меѓусебна соработка на стручните активи преку работилници, тркалезни маси и дебати за разгледување на стручни теми по предмети - истражувања од секојдневната практика, акциски истражувања - web страна на училиштето - емисија за претставување на активностите во училиштето
“Војдан Чернодрински”	- користење на потенцијалот на родителите за развој на училиштето - проект за спроведување обука за методологија на истражување (да се подобрат истражувачките можности кај наставниците , а потоа и кај учениците)
“Братство”	- размена на искуствата од образовниот процес - соработка со родителите за подобрување на квалитетот на успехот на учениците и за подобрување на условите за работа во училиштата - актив на одделенската настава - актив на предметните наставници - план програма за наградување на наставници вклучени во истражувачки проекти - програма за промовирање на сите активности и достигнувања на училиштето во медиумите - издавање на месечен весник на училиштето - промоција преку web страната на училиштето
“Димо Хаџи Димов”	- збратимување со училиште на регионално ниво - проект: Јас знам, сакам да научиш и ти - сите заедно за подобра училишна средина - објавување конкурси за истражувачки проекти и наградување на најуспешните - воведување на училишна униформа и изготвување 2 училишни весника - вклучување на нашето училиште во сите општински проекти кои ќе го третираат промовирањето на сите општински училишта

<i>“Јан Амос Коменски”</i>	- заеднички проекти помеѓу училиштата на општинско ниво (вклучувајќи ги и приватните училишта) - креирање на општински активи по одредени наставни подрачја - соработка со училиштата за кариерно образование професионална ориентација
<i>“Лазо Трповски”</i>	- проект за збратимување на нашето училиште со основно училиште од друг град во Р. Македонија(Охрид, Битола) - проект за изработка на комплетен промотивен материјал за училиштето (печат, лого, знаме, облека, визија, мото, боја итн.)
<i>“Вера Циравири-Трена”</i>	- еден отворен ден за промоција на училиштата - ангажирање на родители за изведување на екскурзии затоа што родителот плаќа. - проект за спроведување обука за методологија на истражување (да се подобрат истражувачките можности кај наставниците , а потоа и кај учениците) - промоција на училиштето во списанието Урбан Карпош

Скопје, Септември 2011

